

ELŐFIZETÉS

ELTÁRS:
 6 hó ..... 24 korona.
 12 hó ..... 48 korona.
VIDÉKI:
 6 hó ..... 28 korona.
 12 hó ..... 56 korona.
REKLA:
 10 soros hirdetés egy hónapra 1000 Ft.
 10 soros hirdetés 3 hónapra 2500 Ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 57
 KIADÓTVAIVAL
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Költséges az igazságszolgáltatás.
 Kiosztották a Weitzer-alap segélyeit.
 Háborút kíván az ellenzék.
 Ügyvédek az adókvetítő bizottság előtt.
 Honvédek próbaháborúja Aradmegyében.
 A pókháló mint bizonyíték.
 Obstrukció a bolgár parlamentben.
 Tarkaságok.

Csendes tragédiák.

Arad, július 15.

Soha olyan szomorú olvasmányt, mint ezek a kérvények! — mondta a Weitzer-kuratorium tegnapi ülésén egy aktahalmazra mutatva a városi főügyész. Abban az irathegyben volt száz egy néhány alázatos kérelem, az emberek legalázatosabbjaitól. Tönkrement, koldusszegény aradi iparosok, családjaik, vagy könnyörülő ismerőseik alamizsnáján élő öregek kértek abban segítséget a háromezer koronából, a melyet a nagyszivű, aradi polgárrá lett gráci gyáros végrendelete alapján minden esztendőben ilyen célra kell fordítani. Költött regények, szomorujátékok, kiszinezett ujságtudósítások nem lehetnek olyan megindítóak, mint ezek a reszkető betűs, az ortografiának többnyire híjával levő instanciák. És megkapja a szivete hangjuk, annak ellenére, hogy a tartalmuk többnyire egyforma. Olyan szomorúan, elcsüggesztően egyforma az életpálya, amelyet a kérelmekben

megrajzolnak. A jókedvű, tervekkel és reményekkel teli iparoslegény (vannak közöttük, a kik még az előírt vándoréveket is kijárták és a tisztos céhek előtt remekeltek) önállósítja magát. A fényes, új égér alatt szorgosan megy a munka és szerez kenyeret, becsületet az új iparos és ennek növekvő családja számára. Némelyik főlebb-főlebb is jut s a társadalmi tisztességben, politikai szereplésben is kiveheti részét. De a legtöbbnek sorsa csak a küzdés, a vergődés. A mindennapit megszerzik, a míg a kezük és a lábuk bírja. Az öreg korra nem jut semmi. Egy-egy betegség, egy-egy rosszul sikerült vállalat, a gyerekek neveltetése, vagy egyéb az adósságokba taszítja őket. Mikor azután az öreg test nem bírja a szerszámot, — akkor nincs más hátra, mint a nyomoruság. Kereset nélkül, az aggkor szenvedéseitől gyötörtetve huzzák az élet sorsát, huzzák, mert élni így is *kell*.

A kuratorium pedig a száz egy-néhány kérvényből kiszedett huszat, akik között fölosztotta a háromezer koronát, a többit pedig benn hagyta a szomorúságban, amelyből kikeltek. Többet nem tehetett. Más ipari városban, amelynek nem volt Weitzer Jánosuk, még erre se telik.

Hála Weitzer Jánosnak, hogy az irgalomnak ezt a csöppjét is reánk hagyta, — azonban az ő emlékét nem sérti meg, ha azt mondjuk, hogy

ezzel a nehéz ügy nincs elintézve. A bizottsághoz érkezett tömeges kérvény és azoknak keserves tartalma mutatja meg, hogy milyen a magyar iparosnak, a kisiparosnak sorsa, jövője, öregsége. Mert ha, istennek hála, valamennyi nem is jut arra a sorra, hogy segélyért könyörögjön, — senki, aki ifju korában önállósításra szánja magát, nem lehet biztos a felől, hogy nem fogja-e szintén ezzel végezni. A tömeggyártásnak, a nagyiparnak konkurrenciája, a fejlődő gépek a nélkül is halálra ítélték a kisiparosok egy részét; a megmaradt rész, ha fenn is tudja magát tartani, nem tud öregkoru ellátásáról gondoskodni, arra módot szerezni. És lehet-e csábító a pálya, a melynek végén ilyen megdöbbentő kilátások sötétlenek? És szabad lenne magának a Weitzer-bizottságnak a humanizmus nevében segítyt adni fiatal iparos-segédeknek az önállósításra, a mikor ezzel őket az ilyen végcél felé vezető utra küldik.

Hatáskörében nem állott a Weitzer-kuratoriumnak, — de ha invenció lett volna benne, ezt tette volna: az elutasított öreg iparosok kérelmeit, vagy pedig valamennyit egy paksamétába fölküldötte volna az országgyűléshez, a képviselőházhoz, hogy ez emlékeztesse a parlamentet régi adósságára: arra, hogy az iparosok nyugdíjáról, aggkori ellátásáról szóló törvényt meg kellene végre csinálni.

Tul a szégyen küszöbén.

Írta: Timár Szaniszló.

— Nem magam miatt, hanem érted, te szegény, meggyötört, öreg ember; Isten látja lelkemet!...

Suttogva mondta el ezt, önmagához szólva Helénke, mialatt odahajolt apja fölé, a ki az elnyűtt, kopottas karosszékben ült és gyöngén szendergett. Így ült a karosszékben Helénke apja már közel két év óta szelűtötten, tehetetlenül, munkaképtelenül. Reggeltől estig ott ült s csak éjjel feküdt az ágyba. Akkor is ritkán szállt álom a szemére, mert fájdalmai aludni nem hagyták.

Hivatalában érte utól a baj. Hazavitték s azóta így volt. Eleintén megkapta a fizetését, de később, mikor megállapították, hogy gyógyíthatatlan, kegydíjat adtak neki, mely sok volt ahhoz, hogy éhenhaljon és kevés ahhoz, hogy abból megéljen. Helénke, egyetlen leánya, látta el a háztartást. De a jövedelem annál szűkösebb volt, minél több orvosságot preskribált a doktor. Így hát Helénke, aki megtanult gépen írni, elfogadott egy állást, hogy azzal is könnyítsen sorsukon. Mielőtt hazulról elment, mindig rendbehozta a szobát; befűtött; apját elhelyezte a karosszékben; melléje állított egy asztalkát, a melyen viz és orvosság volt. Azután hivatalba ment s alig várta a hivatalos órák végét, hogy apjához hazasiessen. Egy szomszédasszonyt megkért, hogy időközönként nézzen be apjához, amit az szívesen meg is tett neki.

zönként nézzen be apjához, amit az szívesen meg is tett neki.

Igy éltek két esztendeig. De most készülöben volt valami, a minek a bonyodalmai beláthatlanok voltak. Helénke főnökének megbízásából egy számlával fölment egy urhoz. Az illető, egy dús gazdag bankár, ránézett a leányra és fölfedezte, hogy nagyon is szemrevaló. Azt ugyan könnyű volt fölfedeznie; hullámos haju, kék szemű, bájos arcu, karcsu leányka volt. Mások is észrevették már, hogy szép, de ily intenzív módon még senki.

— Üljön le, kisasszony — szólott nyájas mosolygással a bankár, a mikor átvette a számlát.

— Köszönöm, — felelt elfogulatlanul a leány — a főnököm vár és még sok munka van az irodában.

— Milyen minőségben van alkalmazva?

— Gépírókisasszony vagyok.

A bankár a fejét csóválta és egyre nagyobb kedvteléssel nézett Helénkére, aki alig bírta el az égő tekintetet, jóllehet még nem tudta, mit jelent az tulajdonképen.

— S mennyi a fizetése ott?

— Hetven korona.

A bankár megint csak a fejét csóválta.

— Nézze, kisasszony, — szólott kisvártatva — ott azon az asztalon van egy írógép. Irna-e nekem próbaképen néhány sort?

Helénke leült az írógép mellé és sebtiben lekopogtatott néhány sort, amit a bankár dik-

tált. A bankár növekedő érdeklődéssel figyelte. Majd fölkel. A gép fölé hajolt s arca egész közel érkezett a leányéhoz, akit a forró lehelet érintett.

— Csak azt nézem, tisztában van-e a helyesírással — szólott a bankár s tovább is abban a helyzetben maradt, mintha nagyon is szigorúan vizsgálná, van-e ortografikus hiba.

— Tudja mit, kisasszony, — szólalt meg végre — én százkoronát fizetek magának havonként, ha belép az én üzletembe.

Helénke azon a napon boldogan ment haza. Örömkönyök mosták arcát, amikor apjának elmondotta, hogy mily jó állást kapott. És az apa is együtt örvendezett vele. S miért is ne örvendeztek volna?... Ah, ti mind, akik dőzsölve ültök az élet asztalánál, ti bőségben élő, autóban robogó, pezsgős vacsorákat fogyasztó, minden jóban részesülő földi halandók, tudjátok, sejtíték-e, mit jelent a nyomorultak új tartásában harminc korona többlet? A csillagok is ragyogóbbak, a nap is tündöklőbb, a föld is kegyelmesebb, ha ily váratlan szerencse köszönt be az inágesek házába.

Rövid időre rá Helénke már tisztában volt vele, hogy nem fölig tejfel volt az, amit ő első elragadtatásában nagy szerencsének minősített. Valahányszor a bankárnak irnivalója volt, Helénkét hívta be szobájába és neki diktált. És mindig közelebb ült a leányhoz és — mintegy véletlenségből — mindig arcával

Ma csak a hadihajót tudjuk utánozni Németországnak, de az *Altersversorgungs-gesetz* nem vesszük át tőlük; az eleganciát tanuljuk el az angoloktól, de jóléti intézményeiket nem. A katonáktól senki sem irigyli a pensiót, de ha róluk gondoskodtak, ne bocsássák a koldusbot elé azokat, akik az ország békéjét föntartják, a dolgozó Magyarország nagy részét, akiknek kilencven percentje olyan csöndes tragédiának lesz a hőse, mint a minóket a mai bágyadt nyári délutánon a Weitzer János nevében osztogató bizottság olvashatott.

Költséges

az igazságszolgáltatás.

(A pénzügyminiszter az illeték javaslatáról. — A képviselőház ülése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 15.

A képviselőház mai ülése két részre oszlott: egy obstrukción és egy izgalmasra. Régente úgy volt, hogy az obstrukció volt épen az ülések izgalma, de az új házszabályok csak az egészen szürke beszédsivatag obstrukciót türik meg és érthető, hogy amióta az obstrukció tart, azóta az illeték-javaslat vitájának hallgatóinál jobban talán csak a vita rendezői unatkoznak. Mulatság csak a folyosón van, ahol azon török a képviselők a fejüket, hogy mivel is lehetne elkergetni az unalmat és az obstrukciót.

Szürke ülés, szürke beszédek töltötték be az ülés első felét, az izgalmat délután az interpellációk szolgáltatták, amelyek ezuttal is a szerajevói merénnyel kapcsolatos eseményeket feszegették. Ezekről azonban külön cikkben számolunk be.

Mai tudósításunk a következő:

(A vásárhelyi bölcs.)

Korán délelőtt tíz óra öt percekor nyitotta meg az ülést Beöthy Pál elnök.

Az állandó bizottság nevében Hegedüs Kálmán tett jelentést, hogy Károlyi Mihály

érintette az arcát. Sokszor a karját is a leány derekára tette, mialatt a gépirást nézte. Azután ujjával a leány selyem hajával játszadozott. A bankár jól kihasználta a helyzetét. Egy alkalommal ajkával a leány hófehér nyakát érintette. Helén felugrott a székről és könyezve tartotta el arcát.

— Mit csinál, főnök ur?...

— Gyermekekem, — szolt az színlelt jóindulattal — maga külön világban él és, lelkekre mondom, érdemes visszavezetni erre a világra. Mit vesződik maga a gépirással?... Nem tudja-e, milyen kincsért jelent az, ha valaki olyan, mint maga?... Én elhalmozom magát minden jóval, széppel. Az élet gondját, a but, a nélkülözést hirtől sem fogja ismerni. Rendelkezésre fog állni minden, a mit szeme, szája kíván, csak intenie s kell minden vágya valóra válik...

Meddig tartott, amíg Helénke agyában rendeződtek az eszmék, amelyeket a bankár kifejtett, maga sem tudta. De romlatlan és tiszta női ösztöne visszariadt a perspektívától, amelyeket a csábító nyitott előtte. Tudta, hogy a földi javak váltásdíja az ő erénye és borzadva gondolt erre. Vissza is utasította a bankár ajánlatát annyi indignációval, amennyi szelidségétől telt.

Talán másképen viselkedett volna, ha tudta volna, hogy épen az ilyen visszautasítás ingerli fel a szélsőségig az örömek lovagjait. A bankár ettől fogva nem birt többé magával. A könnyű győzelemhez szokott férfiú rabjává lett az új szenvedélynek, mely benne támadt. Ettől fogva minden gondolata a leányé volt. Szolgai aláza-

gróf ceglédi mandátumát feltételesen igazolták. (Nagy éljenzés az ellenzéken.)

Ezután az illetékről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át.

Kun Béla hódmezővásárhelyi képviselő az első szónok. Mikor az ellenzék technikai obstrukciót csinált, kigyót-békát kiáltottak reánk. Most tehát szóval harcolunk. Mi akiket nem sópénzzel és pinkapénzzel választottak...

Beöthy Pál: Képviselő urat kérem, hogy a tárgyhoz szóljon.

Kun Béla: A munkapárt a legnagyobb közönnyel hallgatja a tárgyalást. Nem nyilvánít véleményt. Pedig kíváncsiak volnánk, hogy a párt azonosítja-e magát az igazságügyminiszterrel.

Többen a munkapárttól: Hogyne.

Kun Béla: Azért volt ezt jó tudni, mert a munkapárt hivatalos lapja, Az Ujság, amely önk politikájának szekerét tolja, elítéli ezt a javaslatot. Most már kérdem, kivel értenek együtt, a miniszterrel, vagy a lapjukkal.

Többen a munkapártból: A miniszterrel!

Fráter Lóránd: Ezt nehéz volt eltalálni!

Kun Béla: Az önk hallgatása a parlamentárizmus megcsufolása. Ez a kores parlament...

Beöthy Pál: Ezért a kifejezésért rendreutasítom.

Kun Béla: Kores parlament az, amelyben a képviselőnek az élete sem biztos. Az igazmondó, amelyre az állami tisztviselőkkel és tanítókkal hivatalból előfizettek...

Beöthy Pál: Figyelmeztetem a képviselő urakat, hogy nem az igazmondót tárgyaljuk.

Tisza István gróf: A tárgyhoz!

Kun Béla: A miniszter az önk szaporagondolkodásu arkangyala, mosolyogva mondta, hogy tíz fillérről van csupán szó. Ebben a javaslatban bizony sok-sok tíz fillérről van szó. Az állam itt a magánosok pénzére pályázik. Pedig tudni kellene, hogy a magánosok kára, az állam kára. Az országban a gazdasági válság óriási pusztítást tett.

Beöthy Pál: Az illetéktörvény tárgyalása van napirenden.

Pozsgay: A miniszter se beszélt az illetékről.

Beöthy Pál: Pozsgay képviselő urat rendreutasítom.

Kun Béla: Ez a törvény minden ponton sarcolni akar.

Polónyi Géza: Ki fogja fizetni a hivatalból kirendelt védő meghatalmazási bélyegét?

Hantos Elemér: Oda nem kell bélyeg.

Polónyi Géza: Ugy-e nem, pedig az is megbízás. Így nem tudják az urak, mit csinálnak.

Kun Béla: A nagy pereknél nem emelkedik arányosan az illetékfokozás. Az államnak a jogszolgáltatást ingyen kellene gyakorolni. Most finanszírozást akarnak csinálni ebből az országból. Tiltakozunk ellene, akár finanszírozást, akár rendőrszolgálatot akarnak csinálni ebből az országból. Legyen ez az ország a szabad polgárok országa. (Nagy éljenzés.)

(Drága az igazságszolgáltatás.)

Teleszky János pénzügyminiszter állott szólásra:

— Röviden válaszolni akarok, — mondta — az elhangzottakra. Azt a vádat emelték, mintha ezt a javaslatot a mostani nyáron való tárgyalással be akartuk volna csempészni.

Többen az ellenzékéről: Ugy van! Ugy van!

Teleszky János: Önök ezt mondhatják, de ennek elbírálására mi vagyunk hivatva. Én örülök a kritikának. Ha a kritika olyan észrevételeket hoz, amelyek az alapelvekkel megegyezők, úgy szívesen honorálom azokat. Örülök, hogy ez a javaslat az ellenzék kritikája után emelkedik törvényerőre. A kritikából tudom, hogy, a részletektől eltekintve, megelégedést keltett.

Fráter Loránt: Jól vonja le a következtetést!

Teleszky János: Ebből a javaslatból azt kiolvasni, hogy finanszírozást akarunk csinálni, helyt nem álló dolog. Erre a törvényjavaslatra szükség van azért, mert a polgári rendtartás a legközelebbi időben életbe lép. Egyes szónokok ezt az összefüggést nem akarják látni, de Kelemen Samu reá mutatott.

Bikády Antal: Kelemen tetszik nekik.

Abraham Dezső: Mondta más is.

Teleszky János: Mondta. Magyarország nincs olyan helyzetben, hogy egyes jövedelmi források apadásába belenyugodjon. A polgári rendtartással az állam költségei lényegesen emelkednek. Két millióra tehető ez az összeg. A bírói létszámnak emelésére is szükség lesz.

Kun Béla: A szükség ma is megvan.

Teleszky János: Az állam lényegesen ráfizet az igazságszolgáltatásra. Nagyon bámultam, hogy Apponyi Albert gróf olyan hibába esett, hogy a bélyegbevétel igazságügyi bevételnek mondta. Nagyon tévedés, mint ez, lehetetlen. Sehol annyi közszolgáltatás nincs egyesítve, amelyet bélyeg ellenében gyakor-

tossággal, majd zsarnoksággal, hizelgéssel és fenyegetéssel próbálkozott céljához közelebb jutni. Amíg azt hitte, hogy Helénke ellentállása színlelt, addig kémekekkel vette körül, hogy megtudja nincs-e valakivel viszonya. S a mikor látta, hogy az erény principiuma él a leányban, még szilajabbá lett a vágya, hogy a leányt szeretőjévé tegye. És ott ostromolta, a hol legérzékenyebb volt: kiszinezte előtte, hogy apjának, a hajótörött betegnek milyen élete lehetne, ha elhalmozná mindennel, a mit gazdagsággal meg lehet szerezni.

Ki tudná követni azokat az érzéshullámokat, amelyek egy tisztalelkű leány lelkében végbemennek, a mig elhatározása, hogy megmarad az erény útján, megrendül? Helénke maga sem tudta, hogyan történt, csak érezte, hogy akarata már nem olyan szilárd, mint volt. Ott ült apjával szemben az asztalka mellett, s fejét tenyerére hajtva, nézte az öreg ember arcvonásait. S aztán eszmétársulás gyánant eszébe jutott a szegényes környezet, a melyben élt; a kapott és elnyűtt karosszék; az egészségtelen szoba; az öreg, elhasznált, repedező butorzat. Arra gondolt, hogy milyen elhagyott az apja egész nap, ha ő hivatalban van; mennyire ki van szolgáltatva a szomszédasszony irgalmának, ha valamire szüksége van napközben, s mily epedve várja, hogy valaki benyisson az ajtón. Hányszor gondolt erre Helénke, a mikor „odakünn“ viaskodott az egzisztenciáért és az erényért!

— Oh, Istenem, — sóhajtott a halványra vált ajakkal — ha annyi szeretetet oltottatok

szívembe apám iránt, miért küldtétek rám ezt a kísértést?... Vagy miért nem vagyok könnyelműbb, mint sok más, aki megrázkodás nélkül lépi át az erény küszöbét s nem éri vesztetnek magát, ha kincseket talál is.

Kivülről ropogó hintók zaja, automobilok túlkölése halattszott be a szobába. Helénkében ez a különben megszokott utcai lármája is különös gondolatokat ébresztett. Amíg apja álomba merülten ült karosszékében félrehajtott fejjel, a leány csöndösen fölkel és a kis tükör elé állt. Hosszan nézte magát és lelke szemlélődés közben megint elborult.

— Még most szép vagyok, — gondolta szomorúan — azt mondják legalább, hogy az vagyok. Még most értékelik is szépségemet s kincseket ígérnek, ha szépségemet a gyalázat szolgálatába viszem. De merek-e majd a tükörbe nézni, ha a szegény bélyege rajtam lesz? S nem fognak-e kiközösíteni a tisztesség világából ugyanazok, akik most el akarnak tántorítani?

Most háromszoros autó túlkölés hangzott be az utcáról a szobába. Helénke megrázkódott. Ez jel volt. A bankár megmondta neki, hogy eljő érte s ha megérkezik, háromszoros, hosszú autójelzéssel adja tudtára, hogy ott van és vár.

Helénke fátyolt kötött arcára. Azután odahajolt apja fölé s szivdobogva leste ábrázatainak kifejezéseit. Meggöngyödt, belső viharoktól tépve áll ott; majd letérdelt és szerette volna apjának lecsüngő kezét megragadni, hogy ajkaihoz szorítsa. De félt, hogy az érintéstől fölébred és észreveszi rajta a fölindulást.

Háborút kíván az ellenzék.

(Ujabb interpellációk a szerb összeesküvők és izgatók ügyében.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 15.

A képviselőház mai ülésén másodszer is fölvonultak az ellenzéki interpellálók, hogy a szerajevói merényletről és a szerb összeesküvőkről megkérdezzék a miniszterelnököt. A mult interpellációs napon *Andrássy, Apponyi és Rakovszky* interpellációi komoly oldaláról, pártpolitikai handabandázástól mentesen tárgyalták a boszniai szerb agitációt és az ebből fakadó gyalázatos merényletet. Ezek az interpellációk komolyak és magyar parlament méltóságához illők voltak.

Ma azonban a fölmelegített interpellációkban már több volt az ellenzéki kellemetlenkedni akarás, mint a komoly politikai akció. *Szmrecsányi György* „leleplezett”, mint egy ellenzéki bulvárlap és úgy ő, mint *Apponyi* — a kisebbik Polónyiról nem is szólva — úgy óhajtották, kívánták, követelték, sürgették a Szerbia elleni háborút, mintha legalább is a szerb hadjárattól függne a kormány bukása és egy-egy miniszteri államtitkári szék betöltése... A háborura izgatás, mint ellenzék fegyver, kétségtelenül jellemző eszköze az Amerikában gyűjtő vezér új koalíciójának.

A képviselőház ülésének első részéről más helyen adunk tudósítást. A napirenden lévő illetékjavaslat vitájának megszakításával öt órakor tértek rá az interpellációkra.

Szerb izgatók Boszniában.

Az első interpelláló *Szmrecsányi György*. A szerajevói katasztrófa okainak kutatásával kezdi felszólalását. Foglalkozik a bosznia-hercegovinai kormányzat politikájával, amelynek következménye volt mindaz, ami a rettenetes tragédiáig történt. A délszláv mozgalom most már veszélyezteti az európai békét. *Kállay* idejében ilyen veszedelmek egyáltalában nem voltak, utána azonban rendszerváltozás történt, amely előidézője lett a bekövetkezett eseményeknek. A *Bilinsky* kormányzat türe, hogy szerb agitátorok telepedjenek le Boszniába és nem akadályozta meg az iskolai agitációt sem. Már a mult évi osztrák delegációban szót emeltek a boszniai nagyszerb propaganda ellen, de eredménytelenül. A szerb hadisiker idején a bosnyák szabor szerb tagjai külön ülészetek, hogy üdvözöljék a szerb nemzetet. *Ilyen veszedelmes jelenségekkel szemben elnézésnek nincs helye*, *Bilinsky* pedig semmiféle intézkedést nem tett. Felolvassa bosnyák politikusok nyilatkozatát, amely szerint a magyar kormány rövidlátó politikát gyakorol, amikor választásokra elkölt tiz millió koronát, de bosnyák stipendiumoktól sajnál néhány ezer koronát.

Nagy zaj támad, mire az elnök csendet kér.

Förster Aurél: Stipendiumot kérjen, ne csendet.

Felkiáltások jobbról: Menjen Amerikába stipendiumért.

Förster Aurél: Menjenek maguk Amerikába, utánvétellel küldik vissza.

Szmrecsányi folytatja ezután bosnyák politikusok nyilatkozatainak ismertetését, miközben *Tisza István gróf* mosolyog.

Szmrecsányi: Ne tessék nevetni, én felelek az adataimért. Csoda-e az, ami Szerajevóban történt?

Felkiáltások balról: Csak rövidlátók nem vették észre. Kérdi, rend-e az, hogy Szerbiából

Boszniába szökött banda összeesküvést rendezhet-e merényletet követhet el? Rend-e az, hogy egész Boszniában statáriumot kellett elrendelni? A miniszterelnök még védelmébe veszi a boszniai hatóságokat és azzal védekezik, hogy a kormány nem kapott hivatalos értesítést a trónörökös boszniai utazásáról.

Tisza István gróf: Ezt sohase mondtam.

Szmrecsányi György a képviselőházi naplóból igyekszik bizonyítani, hogy a miniszterelnök ezt a kijelentést megtette. A hatóság könnyelműen járt el...

Rakovszky István: Rosszhiszeműen.

Tisza István gróf: Ohó!

Felkiáltások jobbról: Rendre! Rendre!

Szmrecsányi György: Egy ilyen kormányzatot hoszonnégy óráig se szabad megtűrni. A közös pénzügyminiszter iránt a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik. Behatóan ismerteti ezután az *Omladina* szerb ifjúsági egyesület és a *Narodna Obrana* működését. Az előbbi egyesület alapszabálya szerint *politikai gyilkosságra neveli tagjait*. Kijelenti, hogy személy szerint meg tudná nevezni mindazokat, akik a boszniai szerbség közt a monarchia ellenes izgatást szítják. Mindezekről bővebb felvilágosítást adhat *Dungyverszky Gedeon munkapárti képviselő, aki résztvett a koszovói szerb emlékünnepen, amelyen idegen állam polgárának nem lett volna helye*. Felhívja a miniszterelnök figyelmét arra, hogy az utóbbi időben igen sok szerb katonaszökevény jutott át Magyarországra. Félt, hogy ezek csak álszökevények, akik kémkedési, vagy izgatási szándékkal jönnek, sőt ezeket nálunk katonai vagy rendőri szolgálatra alkalmazzák, ha nem is esketik fel őket. Rátér arra, hogy rajongóknak nevelik a diákokat, akik közül a merénylő is kikerült, s akiket bátorítja az a körülmény, hogy halálbüntetéssel nem sújthatók, s hogy kiszabadulásuk után szerb nemzeti hősök lesznek. Mikor a merénylet híre Belgrádba érkezett, tomboló örömben tört ki a lakosság, olyan jelenetek játszódtak le, mintha nagy győzelmi mámor vett volna erőt a tömegeken. Szerbia milliárdokba került már nekünk a balkáni háborus izgalmak miatt, a tőzsde már számtalanszor eszkomptálta a háborus hangulatot, ekzisztenciák egész serege ment tönkre, most meggyilkolták a trónörökösöt — mire várunk még? *Türelmünk elérkezett a végső határig.*

Nem háborút, de erős kezet!

Fráter Lóránd: Ne magyarok ellen használják az erős kezet.

Szmrecsányi: *Nem háboru mellett izgat, de azt kívánja, hogy szakítson külügyi kormányunk eddigi meghunyászkodó és gyáva politikájával. Férfias fellépésre van szükség. A szerb királygyilkosság miatt büntető ekspedíciót kellett volna küldeni és hogy ezt elmulasztottuk, annak első véres áldozata a trónörökös pár.*

Interpellációt intéz a miniszterelnökhöz, hajlandó-e saját hatáskörében és a kiegyezésben gyökerező jogainál fogva oda hatni, hogy a Belgrádban szervezett és ott székelő nagyszerb propagandának Magyarországon, társországaiban és Bosznia Hercegovinában elkövetett izgatása, amely az összeesküvést és a merényletet eredményezte, megtoroltassék és a jövőben a legnagyobb eréllyel megakadályoztassék.

A miniszterelnök válaszol.

Tisza István gróf nyomban válaszol az interpellációra:

— Ha az interpelláló képviselő ur csak a merénylettel foglalkozott volna — mondotta a

miniszterelnök — nem válaszoltam volna, de más fontos kérdéseket is érintett.

A vizsgálat tisztázta Szerbia szerepét a merényletben, de erről nem nyilatkozhatom. A kormány tudatában van a kérdés fontosságának és megteszi az intézkedéseket, amelyek nem szükségképpen háborusak. Nagyon szomorú ultima ráció a háboru, amelyhez csak végső sorban szabad folyamodni. (Nagy taps a munkapárton.)

Rátér ezután az interpelláló kérdéseire. Kijelenti, hogy a kormány nem kapott előre értesítést a trónörökös utjáról s így nem volt ideje, de nem is volt oka védelmi intézkedések megtételére. A merényletet néhány elvetemült ember követte el. Bosznia lakossága lojális. Ismét tiltakoznia kell azon vád ellen, hogy Boszniában minden pillanatban kitörhet a forradalom. Izgatás van Boszniában és kétségtelen, hogy az izgató szervezeteket fel kell oszlatni. Nem felel meg a valóságnak az, hogy *Kállay* halála után új rendszer inauguráltatott, csak a fejlődés kívánt bizonyos változtatásokat, de a kormányzati alap ugyanolyan maradt. Az se felel meg a valóságnak, hogy a boszniai vezetőség más külügyi irányt követne, mint a monarchia vezetősége. Kimutatható nyomtatásban „schwarz auf weiss.”

Fráter Lóránd: Schwarz auf gelb.

Tisza István gróf: Tény, hogy bizonyos optimizmus volt a boszniai kormányzatban, a melyből felriasztott mindenkit a szörnyű merénylet. Higgadtan, nyugodtan meg kell tenni az intézkedéseket a boszniai rend helyreállítására. Ami a magyarországi szerb mozgolódást illeti, boosássa *Szmrecsányi* adatait a hatóság rendelkezésére és a hatóságok megteszik a szükséges intézkedéseket. Kijelenti, hogy teljes szolidaritásban van a horvát bánnal, aki tudatában van kötelességének. A szerb katonaszökevények ügyében kijelenti, hogy ez nem különös jelenség, a szerb rezervisták most, hogy nincs harci lelkesedés, igyekeznek magukat kivonni a szolgálat alól. Bizonyos nagyszerb propaganda van, amely ellen fel kell lépni, de minden kapkodástól tartózkodni kell. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szmrecsányi György konstatalja, hogy fontos kérdéseire nem kapott választ és így a bizonytalanság nem oszlott el. Az ellenzék hiába pazarolja erejét, ha választ sem kap ilyen fontos kérdésekre.

Szmrecsányi szavaira nagy zaj tört ki, *Farkas Pál* kiált valamit, de nem hallani, hogy mit, *Tisza István gróf* odamegy hozzá és nyugalomra inti. A zaj csillapulása után a többség tudomásul veszi a miniszterelnök választát.

Einmaschieren!

Apponyi Albert mondja el ezután interpellációját. Beszéde elején konstatalja, hogy a nagyszerb propaganda egyre terjed és akciójának legutóbbi sajnálatos sikere a trónörökös ellen elkövetett merénylet volt. Szerbiától meg kellene követelni, hogy Bosznia-Hercegovinára vonatkozólag teljesítse a nemzetközi követelményeket, amelyeket szomszédos művelt állammal szemben támaszthatni. Szerbia veszen véget a folytonos izgatásoknak, mert ha ezt nem teszi,

oda fajulnak a dolgok, hogy Szerbiába be kell vonulnunk.

Távol áll tőle minden háborus gondolat, de minden határozatlanság odavezet, hogy a konfliktus kitörését csak elhalasztjuk, de végleg elhárítani nem tudjuk. A magyar parlamentnek

nemcsak joga, de kötelessége is, hogy magát ily ügyekről informáltassa. Utal arra, hogy a belgrádi izgatás olyan nagyra nőtt, hogy Giessl báró már az osztrák-magyar követség házában adott helyet osztrák és magyar alattvalóknak. Meg kell tudni, hogy igazak-e a belgrádi riadalomról szóló hírek, ha igazak, a kormánynek kötelessége, hogy polgárait megvédje. Felszólítja a miniszterelnököt, igaz-e az a hír, hogy magyar állampolgárok nem élnek biztonságban Szerbiában.

A belgrádi pogrom.

Tisza István gróf azonnal válaszol az interpellációra:

— Belgrádi követünk arról értesült, hogy komoly tüntetés készül ellene. A követ a szerb miniszterelnökhöz fordult, aki a rendőrséget meg is erősítette a követség körül. A tüntetés azonban elmaradt és kéri a magyar sajtót, hogy ne a hangzatos alcimekre vigyázzon, tegye lehetővé, hogy a pánikszerű hírek elmaradjanak, mert ezekkel csak a nemzet jóhírnevét éjt csorbát.

Apponyi Albert gróf nem veszi tudomásul a választ. A híreket nem mende-mondákból szedte, azokat Giessl báró erősítette meg, amikor védelmet kért. A főkérdésre nem kapott választ, arra, hogy vajon tényleg volt-e oka a belgrádi követnek aggodalomra.

Tisza István gróf kijelenti, hogy nem kifogásolja az ügy nyilvános pertraktálását és nem veti a sajtónak se szemére, csak az öklömnyi alcimek ellen volt kifogása. A hírek igazságát nem lehet bebizonyítani, mert a tüntetések nem történtek meg.

Fráter Lóránd: Szépen csavarja.

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul veszi.

Csak háborúval!

Polónyi Dezső mondja el ezután interpellációját:

— Szerbiában komoly beavatkozásra van szükség, mert másként a dolgot rendezni nem lehet. Dieséri a belgrádi követ eljárását, erélyes fellépése komoly veszélyt háritott el. Egyetlen természetes ellensége van Szerbiának: a monarchia, és bizonyos, hogy másként mint háborúval ezt a viszonyt rendezni nem lehet.

Polónyi Dezső interpellációjára a miniszterelnök nem válaszolt.

Ezután még két mástárgyu interpelláció volt, ezekről első cikkünkben szólunk.

MULATSÁGOK

(=) Népünnep. A Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíjgyulete aradi fiókjai augusztus hó 2-án (kedvezőtlen idő esetén 9-én) a városliget egész területén az özvegy- és árvasegély külön alapja javára sétahangversennyel, tombolával és egyéb szórakoztató dolgokkal, női- és gyermekszépségsverseny, konfetti csatával egybekötött népünnepélyt és táncmulatságot rendeznek. Belépődíj: a népünnepélyre felnőtteknek 50 fillér, katonáknak és gyermekeknek 30 fillér. Kezdeté délután 2 órakor. A táncestélyre személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona, karzat 50 fillér.

(=) Krisztina bál. A menyházai gyógyfürdőben július 25-én jótékonycélu. Krisztina-bált rendeznek. Belépti-díj: családjegy 4 kor., személyjegy 2 kor. A bál tiszta jövedelme a J6-

zsef főherceg védnöksége alatt álló „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” által Budapesten emelendő fiu internátus alapja javára fordítatik.

TÖRVÉNYKEZÉS

A pókháló mint bizonyíték.

(Fegyház helyett fölmentés. — Az aradi törvényszék ítéletének megsemmisítése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 15.

Érdekes bűnpörben hozott most ítéletet a nagyváradi tábla. A pörben szereplő vádlottakat az aradi büntető törvényszék több évi fegyházra ítélte, a nagyváradi tábla pedig fölmentette őket.

A tárgyalás, amelyen Lehrman Viktor törvényszéki bíró elnökölt, fél esztendővel ezelőtt folyt le az aradi törvényszéken. Az ügyészség betörés büntetéssel vádolta Répás János. Pale Tódor, Ordás Simon és Vale György arad-megyei földműveseket, akik közül Répást már többször megbüntették a hatóságok lopás miatt. Az volt ellenük a vád, hogy több magtárba betörték s azonkívül lovakat is loptak. A vádlottak közül csak Répás ismerte be bűnét s azt vallotta, hogy a többiek segítettek neki. Ezen az alapon a csendőrégi letartóztatta valamennyiőjüket. Az aradi főtárgyaláson Palét Popper Sándor dr., Ordást Marsieu Jusztin dr., Valét Crisán György dr. és Répást Nagy Sándor dr. védte. Répáson kívül a főtárgyaláson is tagadtak a vádlottak, de Répás ismét ellenük vallott. A csendőri jelentés szerint a vádlottak kalapja tele volt pókhálással, s az a kisjenői magtár, ahová állítólag betörték, szintén pókhálás. Azonkívül a bocskoruk is buzaszemekkel telt meg; a főtárgyaláson a tagadó vádlottak azt mondták, hogy azért van tele buzaszemekkel a bocskoruk, mert azon a napon, amikor elfogták őket, vetettek a földjükön. Ennek igazolására tanukat is jelentettek be.

A törvényszék nem fogadta el a védekezést és a beismerésben lévő Répást, meg Pale Tódort 5-5 évi, Ordást harmadfélévi, Valét pedig másfélévi fegyházra ítélték. Az ítélet indokolása kimondja, hogy habár Répáson kívül a többi vádlottak büntetlen előéletűek, de mégis súlyos büntetést kellett kiszabni, mert meg kell félemlíteni a tolvajokat.

Főlebbezés következtében a nagyváradi táblához került az ügy. A tábla a napokban tartott tárgyalásán Répáson kívül fölmentette az összes vádlottakat, mert a pókhálót és a buzaszemeket nem tartotta elég bizonyítéknak. A főügyész megnyugodott az ítéletben s az így jogerős lett; a vádlottakat azonnal szabadon engedték.

§ Hivatalsszolgák mint kliens-szerzők.

Budapestről jelentik: A fővárosi ügyvédek eddig hiába panaszkodtak amiatt, hogy egyes ügyvédek tisztességtelen eszközökkel szerzik klienterájukat. Vannak élelmes ügyvédek, akik a gyűjtőfogház őrszemélyzete, a rendőrség és a büntető járásbíróóság hivatalsszolgái útján a leghálásabb védelmeket játszva meg tudják szerezni. Míg a tehetségesebb védőügyvédek hiába várják az ügyeket, azokat élelmesebb kartársaik kaparintják el előlük. E tisztességtelen versenyzés, bár szigorúan bünteti a kamara, de azért az vigan burjánzik tovább. Baloghy György törvényszéki elnök ma szigorú rendeletet tett közzé, amelyben megtiltja a büntető járásbíróóság hivatalsszolgáknak, hogy a kliens-fogdosásban segítő eszközeik legyenek egyes ügyvédeknek. Egy hivatalsszolga ellen az elnök már meg is indította a fegyelmi eljárást.

§ Az államtitkár pörirata Quillet ellen. Budapestről jelentik: Quillet Róbertnek a magyar királyi kincstár és Jeszenszky Sándor államtitkár ellen 34500 korona tőke és járulékai iránt indított pörében a píróság a pörfelvételre augusztus tizenharmadikát tűzte ki. Az államtitkár ma adta be pöriratát, amelyben részletesen ismerteti a tényállást. Eszerint Quillet egy szóval se említette azt a szándékát, hogy a miniszterelnök arcképét a Graphicban közölni akarja tenni. A felperes állításai valótlanok, különösen az, mintha 5 Bécsben beszélt volna vele, miután 1907. óta egyetlenegyszer se volt Bécsben. Hogy Quillet kinek a megbízásából közölte Lukács és Tisza arcképét, nem tudja.

§ A legfőbb katonai bírák. Bécsből jelentik: A legfelsőbb katonai törvényszék tanácstermében Entremont Ede tábornok-hadbíró előtt ma történt meg a legfelsőbb törvényszék elnökének Kollard Hermann gyalogsági tábornoknak, valamint a két alelnöknek, Wrbená Viktor és Fidler Hermann vezérőrnagyoknak eskütétele. Ez a törvényszék az új büntető perrendtartás értelmében a legvégső felebbezési fórum és működését augusztus második felében kezdi meg.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Ezüst pille, operette. Vendrey Ferenc felléptével.

Péntek: Balletestély, Leányálmok, Gavotte, Baba, A csintalan Pierette; előadják Nirschy Emilia a budapesti Opera primaballerinája és Brada Ede az Opera balletmestere.

Szombat: Balletestély, Leányálmok, Gavotte, Baba, A csintalan Pierette; előadják Nirschy Emilia a budapesti Opera primaballerinája és Brada Ede az Opera balletmestere.

* A színház közlései. Utoljára lép fel csütörtökön Vendrey a nyári színházban. Az eddigi három napon igazán élvezetes órákat szerzett az aradiaknak a Vígsház művésze, akit az előadások során mindig nagy szeretettel ünnepelt a publikum, e három estén vége hossza nem volt az ovációnak, ünneplésnek.

A Katonadolog. Zerkovitz Béla operettje kerül vasárnap este színre; ebben a darabban bucsuzik el Nógrádi Malvin, az aradi társulat énekesnője, aki két esztendei Aradon tartózkodása alatt igazán szép fejlődést mutatott s most Szegedre szerződött, vasárnap este lép fel utoljára az aradi közönség előtt.

Nirschy Emilia pénteki és szombati táncestélyén a budapesti Opera diszletei lesznek láthatók, amelyeket az aradi színház igazgatósága direkt a vendégszereplésre hozatott le.

* A becsületért. (Bűnügyi dráma az Apollóban.) Csütörtökön ismét elsőrangú szórakozást nyújt az Apolló színház új műsora, amely a filmpiac legújabb slágereiből van összeválogatva. A csütörtöki új műsort a mozgókép-újítás legfrissebb száma vezeti be. Mint rendszeren, a moziújítás most is sok színes, érdekes aktuális főlvetelt mutat be a publikumnak. Két idegizgató drámát is láthatunk. Az egyik a „Hivatlan vendég”, amelynek cselekménye a mai társadalom ferdeségeinek bőséges kutforrásából van merítve, a másik az új műsor legtragyobb száma, a „Becsületért”. Nem túcatkép ez, hanem a művészet egyik legértékesebb műve, amelynek a meséje érdekfeszítőbb, mint egy detektívdrámáé s a darab megírása nem nivótlan munka, hanem igazi irodalmi alkotás. Mindehhez hozzájárul a darab pazar kiállítás. Az új műsoron pompásan mulattató bohózatok is vannak.

rolnak, mint nálunk. A bélyegjövdelem legkisebb része folyik be az igazságszolgáltatás révén. A leletkérdés nem olyan sötét.

Az ellenzék igyekszik pénzügyi helyzetünket nagyon sötétnek festeni.

Polónyi Géza: Nézze meg a járadékokat. (A hitelrontók táborá.)

Teleszky János: Szégyenteljes kölcsönöket említenek. Ha azt a tézist elfogadjuk, hogy a kölcsönöket bevételi tételeknek vesszük, meg kell állapítanom, hogy 1897. óta mindig így volt. Feltételezem az ellenzék hazafiságáról, ha az állam helyzete valóban olyan sötét volna, hogy akkor nem beszélnek róla. Az állam hitelezői vannak olyan jól informálva, mint az urak, úgy sem helyeznek súlyt az önk beszédeire. (Nagy éljenzés és taps a munkapárton.)

Fráter Loránt: Miért akart lemondani!

Teleszky János: Az ország ellentálló képességét bizonyítja, hogy a nehéz viszonyokat túléli. Hogy világszerte nehéz a helyzet, bizonyítja a francia példa.

Polónyi Géza: Negyvenszeresen tuljegyvezték a kölcsönt.

Teleszky János: Lukács László ötszázmillió kölcsönét tizennégyszeresen tuljegyvezték.

Polónyi Géza: De nem az országban.

Simonsics alelnök rendreutasítja Polónyit.

Teleszky János: Elvárjuk, hogy az ország hitelét rontó beszédektől tartózkodjanak.

Rakovszky István: De önk is!

Teleszky János: Az ellenzéki szónokok hatszáz százalékos illetékemelésről szólnak, de nem mondják meg, hogy hol fordulnak elő. A kormány igenis reméli, hogy a perek csökkenni fognak.

Teleszky János negyed háromkor befejezte beszédét, mire az elnök félórás szünetet rendelt el.

A szünet után Szász Károly alelnök megnyitja az ülést.

Huszár Károly a házszabályokhoz kérészt, hogy megállapítsa a Ház határozatképességét.

Az elnök az engedélyt nem adja meg s mikor Huszár ragaszkodik kéréséhez, az elnök rendreutasítja.

Bikády Antal bírálja ezután az illetékjavaslatot, beszéde közben az elnök kétszer is rendreutasítja a folyton közbeszóló Sümegi Vilmost. Bikády délután ötkor befejezi beszédét, az elnök ezután azt javasolja, hogy a legközelebbi ülés holnap délelőtt tíz órakor legyen, napirenden az illetékjavaslattal.

A Ház ezután áttér az interpellációkra. Erről más helyen adunk tudósítást.

(Két interpelláció)

A szerb ügyekre vonatkozó interpellációk után Öváry Ferenc a Zsófia gyermekmenhely ügyében interpellál a belügyminiszterhez. A vezetőség legkiválóbb tagjai mozgalmat indítottak, hogy az egyesület ügyvezető elnökévé Bosnyák Zoltánt nevezzék ki. Mikor Zichy János gróf ezt a kívánságot teljesítette, Sándor János belügyminiszter kijelentette, hogy ez az állás összeferhetetlen Bosnyák Zoltán hivatali állásával, a belügyminiszter gyermekvédelmi ügyosztályának vezetésével. A belügyminiszternek ezt a felfogását tarthatatlannak tartja. Kérdezi, hogy Izabella főhercegnő avatkozott-e a dologba, aki pedig semmiféle összeköttetést nem tart a gyermekmenhellyel.

Sándor János belügyminiszter az interpellációra adott válaszában nagy elismeréssel szól a Zsófia gyermekmenhelyről és sajnálatosnak tartja, hogy a vezetőségben ellentétek támadtak. Reméli, hogy ezek mihamarább meg fognak szünni. Kijelenti, hogy igenis összeferhetetlenséget lát abban, hogy ugyanaz, aki miniszteriumi ügyosztály élén gyermekvédelmi tevékenységet fejt ki, elnöke legyen egy gyermekvédelmi egyesületnek, amely fél millió korona tőkének megfelelő államsegélyt élvez és amelynek ellenőrzésére épen 6 van hivatalva. Tiltakozik az ellen, hogy a magas állású feleséges asszony nevet belekeverjék a dologba.

Az interpelláló és a Ház a belügyminiszter válaszáat tudomásul veszi.

Huszár Károly a villamos elgázolásokról ügyében interpellál. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy 1908. óta 1964 embert gázolt el a villamos, akik súlyosan megsebesültek, 260 esetben pedig halállal végződött az elgázolás. Elismeri, hogy elsősorban a publikum az oka az elgázolásoknak s így magyarázható, hogy a villamos még saját igazgatóját is elgázolja. (Zajos derűtség.) De mulasztás terheli a villamos társaságokat és a hatóságokat is. A villamosoknak semmi szüksége sincs arra, hogy gyorsan járjon. A kocsi fékei rosszak, a személyzet el van csigázva. Épen a mentőkészülékek idézik elő a legtöbb halálos szerencsétlenséget. A balesetek előidézője főleg a főváros helytelen kövezési politikája.

Sándor János belügyminiszter válaszában kijelenti, hogy a balesetek száma nem szaporodott, a hiba elsősorban a vigyázatlan közönségben van. Sajnos, nincs elegendő pénz a közlekedési rendőrség gyarapítására. A kormány mindent megtesz, hogy a villamos társaságokat övintézkedésekre szorítsa.

Az interpellációra adott választ a Ház tudomásul veszi s ezzel az ülés este kilenc órakor véget ért.

Sűrű sötétség volt, mikor megint utban volt hazafelé. Nem fogadta el csábítójának ajánlatát, hogy automobilon viteti haza. Gyalog akart menni, noha az ég föllegekkel volt tele s a hőses is megindult. Oly jól esett neki a metsző hideg, mely áthévílt arcát érte. Nem törődött a hóhullással; azzal sem, hogy a fölkerelkedő szél a havat még erősebben sodorta arcába szemébe. Csak arra gondolt, hogy mily szük és kicsiny küszöb választja el az erkölcsöt az erkölcstelenségtől. És gondolt még valamire.

Arra a tömött tárcára gondolt, amelyet a bankár a retiküljébe tett, mielőtt a találkahelyről távozott. És arra, hogy most nagyobb, szebb lakást bérel és apjának megszerez mindent, a mire egy beteg, ápolásra szorult embernek kényelmére szüksége van. Többé nem tudnak majd nélkülözésről; nem gyötörödnék rossz levegővel, füstölő, rosszul fűlt kályhával, s minden orvosságot, amit a doktor preskribál, azonnal és gond nélkül el lehet készíttetni a gyógyszertárban.

Halkan benyitott a szobába, amely sötét és néma volt. Csak a hó fehérségétől derengett be valami világosság az ablakon át a szobába. Helénke az asztalon levő gyufadobozból vett ki egy szálat és lámpát gyújtott. Apja még most is ott ült a karosszékekben, ugyanabban a helyzetben, mint mikor órákkal előbb előtte térdelt: félrehajtott fejjel, lecsüngő kézzel. Akkor nem merté a kezét megcsókolni, mert félt, hogy fölébred. Most megint viharzó indulatokkal küzködve térdelt előtte s megragadta a lecsüngő kezét s ajkához szorította.

Megdöbbenve vette észre, hogy a kéz jéghideg. Fölkelt s teljes zavarban, szédülve a réműlettől, látta, hogy apjának szemei nyitottak voltak.

— Apám, nem alszol? — kérdezte halkan. Semmi felelet. Helénke megérintette apja homlokát. A leány kebléből sikoly tört ki. Leborult előtte és úgy karolta át a holttestet. Könyei megeredtek. A kétségbeesés e sivatagában, mely egyszerre megnyit előtte, mi mást tehetett, mint azt, hogy szabad folyást engedett könyveinek.

— Talán megsejtette, hogy mit követtem el érte — rebegte zokogva — és nem tudta tulélni gyalázatomat! . . .

Felugrott és az ablakhoz lépett, ahol öklöbeszorított kézzel állt, mintha meg akart volna valakit fenyegetni.

Kit, vagy mit fenyegetett meg? . . . Odakünn, a hóval borított nagyvárosban folyt az éjjeli élet. Kilenc színházban folyt az előadás, s kacagtak, tapsoltak a nézők. Több mint száz táncteremben járták a bosztont és tangót. Muzik, mulatók, dalszarnokok, kávéházak tele voltak vendégekkel. Az örökök, a kedvtelések, a mulatozások farsangja volt. Talán azt fenyegette meg a leány, aki most lépett át a szögyen küszöbén, mintha azt tenné felelőssé bukásáért? Vagy talán az egész társadalmat, mely nyomorogni engedi azt, aki ragaszkodik a tiszt munkához, de gazdaggá teszi azokat, akik letépi magukat az erkölcs kebléről, hogy legyen akit megvessen és kiközösítsen a maga köréből? . . .

Kiosztották a Weitzer-alap segélyeit.

(Elkeseredett mellőzöttek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, július 15.

Zajosabb és csendesebb tragédiák vonultak fel, fájdalmas és részvétet keltő realitásokkal a Weitzer János alapítvány gondnokság mai ülésén. Arad elagott, keresetképtelenné lett iparosai fordultak segélykéréssel a bizottsághoz és azt az írást, amelyet az öregségtől, elgyengüléstől reszkető kézzel megírtak, hogy néhány sorban egy-egy hosszú élet kálváriáját elmondhassák meghatódva hallgatta a gondnokság, a melyben nagyobb rész az élet delén vagy innen álló férfiak kaptak helyet.

Mikor az ülés után a városházáról távoztukban a bizottság tagjai egy reszkető kezű, szakadt inu aradi beteg iparossal találkoztak az feléjük tartott.

— Uraim, miként intézték el az én kérsémet — kérdezte a fél felére hűdött ember.

— A maga kérvényét nem is láttuk nem is hallottuk — szöloztak meglepődötten.

— Beadtam, magam vittem fel a polgármesteri hivatalba — mondotta a szerencsétlen ember és sirva fakadt.

Nagy hatással volt ez a jelenet a csupa erőteljes, egészséges, javakorbéli emberekből álló csoportra és ígéretet tettek, hogy személyesen járnak el, hogy a dolgot reparálják.

Ez is azt bizonyítja, hogy még mindig nem alakult ki a helyes gyakorlat a nemes szívű hagyományozó alapítványának odaitélésénél, mert különben nem történhetné meg, hogy egy általánosan nyomoréknak ismert aradi polgár kérvényéről még csak szó se essék a bizottságban, amelynél meg van a kellő hangulat és jóakarát arra, hogy segítsen.

Maga Jegessy Károly dr. főügyész, aki a beadott közel kétszáz kérvényt az alapító levél jogi szellemének szempontjából bírálta felül, mondotta, hogy soha annyi tragédiát nem látott, mint amennyi a legtöbbszörre egyszerű emberek írásából feléje sirt. Ha a bizottság ezt meglátja, ha igen helyesen a szívvel itélkezik, akkor valami módját kellene keresni annak, hogy a rendelkezésre álló összeggel minél több könnyet töröljön le. Ha valahol, úgy a Weitzer-bizottságban kell minden más szempont mellőzésével az életismeretnek érvényesülnie. Ha valahonnan, úgy innen kell számüzni minden protekciót és kedvezést.

A bizottság, amely Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tanácskozott, nem minden segélycsoport felett döntött, hanem négy kiházasítási segélyre új pályázatot hirdet, az önállósításra törekvő iparossegédek kérvényeit kiadta Steigerwald Alajos, Reinhardt Gyula és Zima Tibor tagoknak, hogy tegyenek ők javaslatot, melyiket tartják elfogadandónak. Az a nézete ugyanis a bizottságnak, hogy nem lehet cél a rendelkezésre álló összeg elaprózására, hanem olyan segédeket akar inkább nagyobb segélyben részesíteni, akiknél legalább valószínű garancia van arra, hogy a segéllyel önállósítani is tudja magát.

A kérvényeket Zubor Andor tb. főjegyző ismertette és ugyancsak 6 tett javaslatot az odaitélésre.

Az elagott cselédek segélyezésére rendelkezésre álló ezer koronát Csomós Julia, Valterné Fodor Anna, özvegy Mayer Józsefné és Nyisztor Sándor közt osztották meg. Ugyanezek kaptak tavaly is ezt a segélyt.

Kiházasítási segély összege 4500 korona. Öt jegyespárnak odaitéltek 500—500 koronát, négy helyre újabb pályázatot írnak ki.

Segélyt kapnak Semsey Mariska — Muzslay, Herman Teréz — Friedman, Zászló Hermin — Csász, Ric Katalin — Illenc és Papp Mariska — Tóth jegyespár.

Utazási ösztöndíj kettő van és ezt Sándor Sándor géplakatos és Szeibert János rajzoló kapta 400—400 korona összegben.

Tanulmányi segélyben négy ipariskolai tanuló részesült egyenkint 400 koronával: Jánák Kálmán, Sebők Lajos, Bőszörményi Benedek és Fischer Mór.

A bizottság ezenkívül 5000 koronát utalt ki husz önhibáján kívül szükségbe jutott aradi iparosnak.

A találmányok segélyezésére szánt összegek ez alkalommal nem utalták ki, mert a beérkezett kérvényekről Stengl Andor kir. iparfőfelügyelő még nem mondott véleményt:

Mint ismeretes a Weitzer alapítványnak rendelkezésére áll a múlt év óta évi huszezer korona iparfejlesztési célokra és egy szűkebb körű bizottság ki van küldve, hogy jelölje meg azt az általánosabb hatású intézményt, amelyet ezzel a tekintélyes évi szubvenciával támogatnia érdemes lenne. A bizottság eddig még nem döntött. Értesülésünk szerint Urbán Iván báró főispán a jövő hét folyamán ülésre hívja össze a bizottságot és azt az eszmét veti fel, vajon a Weitzer-alapítvány a patronázsszal karöltve nem valósíthatná-e meg a női tanonc otthont, amely azt a nemes hivatást teljesítendő, hogy elhagyott leánygyermekeket nevelne ipari és kenyérkereső pályákra.

SPORT.

+ Az Aradi Atletikai Klub országos atletikai viadala. Vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezte ez évben második országos atletikai viadalát az Aradi Atletikai Klub Török Gábor utcai sporttelepén. Míg az elmúlt hóban tartott viadalon a szövetség késedelméből későn kiosztott versenyfeltételek szétküldési hibája miatt csak az AAK. tagjai vehettek részt, addig a vasárnapi viadalon a benevezett egyesületek és versenyzőkre való tekintettel minden bizonnyal élvezetes küzdelmekben lesz része a közönségnek. A ma összeállított versenyprogram szerint résztvevő a versenyen a Magyar Atletikai Klub Szabó Béla és Fábry Sándorral, a Budapesti Egyetemi Atletikai Klub Morár Teofilal, a Műegyetemi Atletikai és Football Klub Rex Ernővel, a Kolozsvári Egyetemi Atletikai Klub Heimel Emil, Zanda László és Holacsek Ernővel, a szolnoki Máv. Sport Egyesület Darvas Zoltán, Szigeti Lajos, Németh Gyula, Márkus Sándor és Dr. Kohn Ignáccal, a Kisvárdai Sportegylet Mezey Bélával, az Aradi Torna Egylet Fehér Lajos, Knizse Jenő, Vidák Ferenc és Egry Sándorral s végül az Aradi Atletikai Klub teljes atléta gárdijával. A versenyszámokon kívül Mudin István rekord javítási kísérletet fog tenni a szabadfogásos svéd gerely és kalapácsvetésből.

+ Ujrajátszák az ATE—AMTE mérkőzést. Nagy feltűnést keltett a sportkörökben a Magyar Labdarúgó Szövetségnek az a határozata, amelylyel megsemmisítette az április 14-én lejátszott ATE—AMTE bajnoki mérkőzést és újrajátszását rendelte el. Akik visszaemlékeznek erre a rendkívül érdekes és izgalmas küzdelemre, azok örömmel veszik tudomásul, hogy ezt a jelentőségeltjes játékot megismétlik. Most vasárnap fog eldőlni a két csapat között az első kérdés és tekintve a küzdelem nagy jelentőségét, valószínűleg nagy érdeklődés mellett fog lezajlani a mérkőzés. Természetesen mindkét egyesület legjobb csapatát fogja egymással szembe állítani és ez már egymaga is biztosítja a mérkőzés érdekes lefolyását. A bajnoki küzdelem délután pontban fél hatkor kezdődik, még pedig az AAK. Török Gábor-utcai sporttelepén.

Ügyvédek az adókvető bizottság előtt.

(Nem jövedelmeznek a perek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 15.

Kell e boldogabb város Aradnál? A napokban vagy ötven orvos szájából hallottuk hogy tavaly kevés volt a beteg ember, ma pedig az adókvető bizottság előtt valamennyi ügyvéd azt bizonygatta, hogy Aradon nem pörösködnek és az ügyvédi irodák forgalma nagyon megcsappant. Különben az ügyvédi kamara bátran közgyűlést tarthatott volna ma délelőtt az adókvető bizottság előtt, mert csaknem valamennyi aradi ügyvéd jelen volt. Természetesen, ahol ennyi fiskális van együtt, érvekben nem volt hiány és bizony a javaslat ma nagy vereséget szenvedett.

Az üvegeseken kezdtek, majd áttértek az ügyvédekre.

— Lányi László dr. — szólt Mülek.

— Lányi gyere be — zugták kartársai.

— Halljuk, halljuk — biztatták többen.

De mielőtt még belekezdhetett volna, Mülek a következő kérdést intézte az ügyvédekhez:

— Mennyi most a kamarai illeték?

— Száz korona és harminc korona a nyugdíj — hangzott a válasz.

— Ezután Lányi adójának leszállítását kérte harminc koronára, amit a bizottság el is határozott.

— Azzal indokolom — szólt Mülek dr. elnök, hogy az ügyvédek magas kamarai illetéket fizetnek és az új balyegtörvény még jobban megnehezíti a pályát.

— Ugy van, eljen — zugták a fiskálisok. Kelemen Gábor dr. kissé későn jelentkezett.

— Ugy látszik nem sokalja — mondotta a pénzügyi titkár.

— Hát van olyan, aki nem sokalja — kérdezték az ügyvédek.

Mikor Popper Sándort szólították, testületileg jött a válasz:

— Nászuton van.

Fuchs Albert dr. harminc koronát is soknak tart.

— Kezdő vagyok — érvelt a fiatal fiskális — és még nem volt csődöm.

— Hát az ön kedvéért nem mehet senki csődbe — válaszolt Mülek, s meghagyták a harminc koronát.

Sorban jöttek azután egymásután s valamennyien tanuskodtak, hogy rosszul megy az iroda, elég, ha a múlt évi adót megfizetik.

Vajda Iván dr.-nak 40 koronára szállították le az adóját, mert — mint Mülek mondotta — szépen beszélt.

Pénzes Ákos dr. azzal érvelt, hogy ő nem vállal új ügyeket, ezért 40 koronába állapították meg az adóját. Szegő Hugó dr. nyomban Pénzes után kijelentette, hogy ő bizony vállalna új ügyeket, de nincs. Negyven koronát állapították meg neki is.

Marsieu Jusztin dr. a pénzügyi titkárral vitázott.

— Felajánlom adóban amit a Donó és Mladin ügyeken kerestem — szólt a kitűnő kriminalista — vagy elcserelem a titkár ur fizetésével.

A bizottság azonban úgy vélte, hogy 70 korona mégis csak biztosabb, mint a két pör valószínűtlen honoráriuma.

Németh János helyett ugyancsak Marsieu dr. beszélt és azzal is érvelt, hogy a Németh szólója peronoszporás.

— Az irodája is? — kérdezték általános derűtség közben és a bizottság 90 koronában állapította meg az adóját.

Vizer Lajos a sok fiatal ügyvéddel szemben kijelentette, hogy ő szívesebben fizetne nagyobb adót, ha azt mondhatná, hogy kezdő ügyvéd. Így azonban csak 40 koronát tud fizetni. Ezt a bizottság el is fogadta.

A leghathatósabb érvet Kele Gyula dr. hozta fel a következőkben:

— Én kezdő ügyvéd és leendő családapa vagyok.

Ez előtt a bizottság meghajolt és 63 koronáról 30 koronára szállította le az adóját.

Ring Béla dr. kijelentette, hogy az ő viszonyai nem változtak.

Pop Csicsó István dr. arra hivatkozott, hogy ő folyton közügyekben szaladgál, Vadász Ármánd dr. pedig, hogy elvesztette tavaly a szocialista-párt ügyészségét.

Ilyen és más hasonló érvekkel hadakoztak a fiskálisok a javaslat ellen, természetesen el nem mulasztva annak felemelését, hogy Aradon nem pörösködnek már az emberek.

Egyébként alább szembeállítjuk az ügyvédek megállapított adóját a javaslattal szemben:

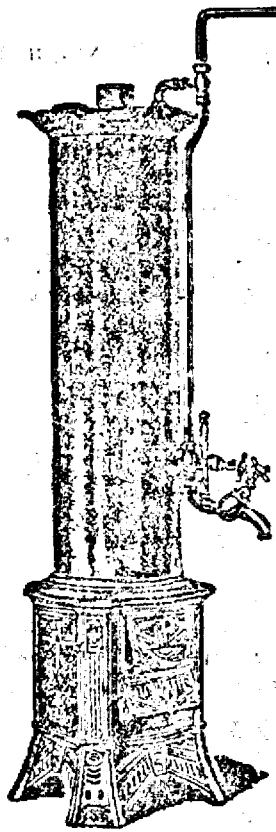
Miclea Szevér dr. 40—40, Molnár Oszkár dr. 40—30, Popper Sándor dr. 40—30, Mannheim Aladar dr. 40—30, Káras Győző dr. 40—30, Singer Lajos dr. 40—40, Székely Ferenc dr. 40—30, Lengyel Gyula dr. 40—40, Kriszán György 40—40, Zubor Imre dr. 60—30, Kuttu Alfred dr. 50—30, Böns Károly dr. 42—42, Messzer Károly dr. 42—42, Rác Sándor dr. 50—40, Deák Sándor dr. 50—30, Kell József dr. 75—30, Brason Aladar dr. 52—30, Singer Jenő 53—30, Páviovits Szvetozár 55—25, Berger Ernő 61—35, Stoinescu Sandor dr. 62—60, Lukacsy Lipot dr. 84—50, Grosz Endre dr. 62—50, Reisinger Ferenc 64—50, Hotorán Viktor dr. 65—30, Juhász Géza dr. 69—40, Tagányi Sándor dr. 67—60, Sárkány Ferenc dr. 68—30, Dani Pál dr. 70—30, Csiky Odón dr. 72—55, Jellinek Henrik dr. 72—70, Velcsov Géza dr. 72—72, Tabakovits György dr. 72—40, Goldzieher Albert dr. 77—40, Jancu Cornél dr. 78—60, Müller Károly dr. 78—30, Simon Jenő dr. 80—30, Prekupás Illes dr. 85—85, Heitz Nándor dr. 87—30, Páris Lajos dr. 87—50, Friedmann Ignácz dr. 93—30, Lőcs Rezső dr. 91—40, Révész Mór dr. 92—46, Wolf Mihály dr. 97—30, Tamasdán Livius dr. 100—60, Keresztes Gyula 108—100, Kulényi Zoltán dr. 100—40, Schütz Henrik dr. 100—50, Grosz Aladar dr. 109—50, Groszmann Alfréd dr. 108—50, Szabó Frigyes dr. 110—40, Rosenberg Miksa dr. 110—95, Sugár Jenő dr. 110—100, Nemess Zsiga dr. 112—73, Schuster Odón dr. 115—30, Momák Döme dr. 122—118, Priegl István dr. 120—75, Somló Ármán dr. 120—100, Bedő Árpád dr. 124—40, Raduly Mózes dr. 128—35, Kobitsek Ágost dr. 130—50, Gara Ármán dr. 135—54, Bogdán Virgil dr. 143—135, Steinitzer Pál dr. 135—80, Vajda István dr. 136—50, Ring Béla dr. 137—60, Szalay Károly 141—80, Tomai János dr. 16—100, Kell Lipót dr. 140—140, Czédly Károly dr. 182—150, Iszpravnik Szevér dr. 216—150, Seidner Frigyes dr. 146—60, Salgo Miksa dr. 149—90, Etes Béla dr. 148—100, Avarffy Ferenc dr. 154—80, Mandl Vilmos dr. 150—150, Mittler Izidor dr. 199—199, Pop Csicsó István dr. 156—80, Kertész Miksa dr. 158—120, Parecz Béla dr. 162—137, Nikolits Döme 164—60, Fischer Jenő dr. 161—65, Deutsch Izsó dr. 165—60, Trutza Péter 173—100, Nagy Sándor dr. 173—100, Köpf János dr. 185—185, Velicium Romulus dr. 187—106, Vadász Armand dr. 188—80, Winter Adolf 95—60, Lukácsy Lajos 210—40, Steinkardt Mór dr. 220—100, Králitz Lajos dr. 620—500, Goró Arthur dr. 50—30, id. Szalay Károly dr. 155—50, Mőga Lajos dr. 40—30.

Kolozsi sós-gyógyfürdő.

Fürdőidény május 21—szeptember 13.

Vasuti állomás: Kolozs-kolozskara.
Posta- és távirtdahivatal, Helyt. 3188

Erdély leglömörebb sósfürdője, teljesen ujjaépítve. Hideg tükörfürdő 150 vetkező-kabinnal, beton támfallal, külön női és férfi osztály, meleg társasfürdő gőzkamarákkal és inhalatoriummal, kényelmes kádfürdők. A fürdőtelepen 80 kényelemmel berendezett szoba, magán házaknál mintegy 80 szoba. Az elő- és utóidényben június 20-ig és augusztus 20-tól szeptember 18-ig a lakásnál 80% kedvezmény. A kolozskolozskara vasuti állomástól olcsó kocsiközlekedés. A telepen jóhírű vendéglő, kitűnő erdélyi borokkal. Kellemes üdülő és gyógyhely, olcsó és kellemes kirándulóhely. Prospektust küld, valamint mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt **a gyógyfürdő igazgatósága**

Vízvezetékek és csatornázási vállalat

hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fürdő-, klosett, mosdót, szivattyus kutak felszerelését és javítását elvállalom s raktáron tartom. Nagy javító műhely. 26 évi tapasztalataim elég biztosíték, hogy t. rendelémnek az elvállalt munkát pontosan és olcsón eszközölöm úgy helyben, mint vidéken. A nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kéri 4246

Mókos Márton

vízvezeték szerelőmester

ARAD, Fábrián-utca 12. sz.

Telefon 748. ::: Jóhából való fiúk tanulónak azonnal felvétetnek

Német leánynevelő intézet.

Graz, Blumengasse—Steiermark. 4155

Háztartási és továbbképző iskola

karöltve kereskedői kiképzéssel nyerhető a leány tanfolyam által. Felvétel 14—20 éves korig, Prospektussal szolgál az **igazgatóság.**

HIXIL

MODERN MOSÓ SZER!

Hixil a legjobb mosószer a fehérenemű hófehérré való tisztítására, amellyel enyhe és ártalmatlan a használatban. Kapható minden e szakmába vágó üzletben. Arad és vidéke képviselője: Szemző Ármán áruügynöksége Arad. Telefon 592. szám. 4155 Telefon 592. szám.

Figyelmeztetés!

Miután az

„Aradi Ibolya Crème“-met

utóbbi időben utánozták, hogy a nagyérdemű hölgyközönséget a félrevezetéstől megóvjam, az

„Ibolya Crème“

elnevezéshez a „DORÉ“ szót is csatoltam. — Saját érdekében tessék csakis oly Ibolya Crémet vásárolni, melyen az

„Ibolya Doré Crème“

felírás látható. Ára 1 tégelynek 1 korona. Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában Arad, Andrásy-tér 22. sz.

továbbá Berger Gyula, Földes Kelemen, Hehs Vilmos, Kárpáti János, Ring Lajos és Vojtek Kálmán urak gyógyszertárában, valamint Vojtek és Weisz Hansu Nestor és Török Andor és Társa urak drogeriájában. 10

498—1914. g. sz.

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a téliszínház butorzatának újítása új butorok szállítása s kapcsolatos kárpitos munkák biztosítása iránt folyó év július hó 20-án d. e. 1/2, 11 órakor újabb árlejtést tart. Bánatpénzül leteendő 500 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-pénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtés feltételeit a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1914. évi július hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági székek.

236—1914. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

1. Arad sz. kir. város gazdasági széke nyilvános zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet különböző asphalt járdák átöntésére, illetve újból építésére.

2. Ezen munkákra vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 5 pecséttel lezárt és „Ajánlat Arad sz. kir. város különböző asphalt járdáinak átöntésére, illetve újból burkolására felirattal ellátott sértetlen borítékba helyezett ajánlataikat a gazdasági székekhez címezve a gazdasági tanácsnokhoz 1914. évi július 20-ik napján d. e. 10 óráig a rendes hivatalos órák alatt nyújtandók be. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időben az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők; vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

3. Az ajánlatok csakis Arad sz. kir. város mérnöki hivatala által kiadott ajánlati mintán és költségvetési űrlapokon az egységárak pontos kitüntetésével tehetők. Százalékos engedmények vagy felülfizetések kikötése tilos. Szabálytalan, távirati, elkésztett, vagy utóajánlatok nem foglalkoznak figyelembe vételével.

4. Az ajánlatokhoz az ajánlatívégösszeg 5% ának megfelelő bánom-pénz Arad sz. kir. város házi pénztáránál készpénzben, vagy a K. sz. 16. §-a 6. pontjában körülírt biztosítékképes értékpapirban történt letételeit igazoló elismervény mellékelendő. A bánom-pénz a jelzett pénztárnál hétköznapokon 9-től 12 óráig tehetők le. Az ajánlatokhoz pénzt vagy értéket csatolni nem szabad. A munkát nyerő vállalkozó tartozik 5%-os bánatpénzét 10% biztosítékra kiegészíteni.

5. Azon pályázók, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatuk telepe, vagy lakásuk szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

6. Arad sz. kir. város fenntartója magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül, az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy esetleg mellőzze és egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlatban világos és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja. A szállítandó munkához kizárólag honi anyag használendő.

7. A munkák teljesítésének, illetve az építés befejezésének határideje 1914. évi október hó 15.

8. Egyebekben a közszállítási szabályrendelet, a vállalati általános és részletes feltételek és a szerződési pontozatok irányadók. A műszaki művelet, versenyárgyalási hirdetés, ajánlati minta, költségvetési űrlapok Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában megtekinthetők és 1 koronáért kaphatók.

Arad, 1914. június 27.

A gazdasági székek.

UJ TÁTRAFÜRED

Téli- és nyári magaslati gyógyhely.

Vizgyógyintézet. :: :: Nyaraló.

Turista- és téli sporttelep. :: ::

1010 méter a tenger színe felett.

200 MODERN SZOBA. :: ::

EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

490—1914. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. augusztus 7-én d. e. 11 órakor.

I. Andrányi Károly, Borona, Kasza-utcák asfalt burkolása; Sarló- és Kapa-utcák tört kővel leendő burkolása iránt; a városháza földszinti termében zárt írásbeli versenyárgyalást tart a következő feltételek mellett:

1. A versenyárgyaláson minden hazi iparos részt vehet, ki ipari gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók kik a szóban lévő munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni, és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátott a fenti nap d. e. 10^{1/2} órájáig nyújtandók be. Az elkészett, vagy szabálytalan ajánlatot nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kaphatók miután az egységárak és végösszegek pontos beírási és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánompénznek a városi pénztárban való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz kizárólag hazai anyag használandó fel és honi munkások alkalmazandók. A fenntartásra vonatkozólag ajánlattevők külön nyilatkozni és biztosítékaikat meghatározni kötelesek. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közegeli ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt, 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig, kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a szállítási feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani, és a munkálatot kárára és veszélyére más től beszerezni.

10. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

11. A versenyárgyalás a fenti napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

12. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

13. Távirati'ag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nemkülömben pótajánlatokat.

Arad, 1914. évi július hó 18.

A gazdasági szék.

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle betegségeket okozó csirékkal minők a tüdővész, a merevgörcs, a lépfene, a difteria a hagymáz stb. sporái. A mindennapi érintkezésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük. Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy az emberi körmök alatt az apró paraziták egész gyűjteménye tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhetünk ha kezünket, arcunkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer **Szent Imre szappannal** vagy **Carboform szappannal** megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,
a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknak, tanítóknak, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok, kórházak vezetőségének. E szappan olcsóságánál fogva lehetővé teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések ellen megóvja. Nagyobb vételeknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és vegyészeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos
gyógyszertára.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Arany, ezüst ékszerek, órák, drágakövek minden elfogadható árban üzlet megszűntetése végett kiárusítottak.
A berendezés olcsón eladó.

Farkas Streicher J. Arad, Tököly-tér 1.

**Öltözködők
figyelmébe!**

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz

Az „Orsovai halhoz”.
Legnagyobb halikivitel.

Luttwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám
(volt Spielmann-ház) saját háza.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy napoként friss dunai halak érkeznek Asztalos Sándor-utca 8. szám alatt levő üzletembe. Minden csütörtökön nagy hal szállomány érkezik a legkifünőbb eleven halakból. Julius és augusztus hónapokban a piacon nem árusítok halakat, csupán üzletemben, miért is kérem a nagyérdemű közönséget, hogy aki jó halat akar venni, az halászségletét csakis üzletemben sziveskedjék beszerezni, hol a legkifünőbb eleven alak olcsóbban mint a piacon szerezhetők be.

Egy liter a 300-as legfinomabb citrom 8 kor. 50 fillér, darabonként a boltban legszébb 4 fillér, kisebb 6 db. 20 fill. Egy liter legfinomabb szilvrium, törköly, állás likör és mindennemű szeszes ital 2 kor. Egy üveg jegbehűtött kőbányai sor 34 fill. Egy liter menesi bor 1 kor.

Gyümölcs, gazdasági és mindennemű szállításhoz megfelelő kosarak bármilyen mennyiségben jutányos áron kaphatók. Kifünű minőségű ortodox kóser vörös és felvágott kapható.

Földbírtokos urak szives figyelmét felhívom, hogy kivitelképes finom gyümölcsüket legmagasabb napi áron megveszem. Vidéki rendeléseket legpontosabban sz közlök.

A n. é. közönség szives támogatását kérem, 2861

kiváló tisztelettel:

Luttwák József.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Ultrareform háztartási patent befőtés üvegek és gőzfazekak eredeti gyári árban kaphatók. 3972

Fischer Mór

ARAD,
Andrássy-tér 25.
Telefon 588.

Egy

teljesen új modern berendezésű 84 lóerős szívógázmotor berendezésű

vám 4248

malom

egy waggon örlőképességgel olajmalommal együtt Seprősen azonnal **bérbeadó.**

Bővebbet Dr. Kárász Győző ügyvédnél ARAD, Szabadság tér 9.

**Üzlet- és műhely-
áthelyezés!**

A nagyérdemű közönség szives tudomására adom, hogy a Hunyadi-utca 3. szám alatt volt 3360

férfi- női és gyermekcipő raktáramat és műhelyemet Weitzer János-utca sarkán (volt Templom-utca)

levő házban, a főpostával szemben helyeztem át Üzletem teljesen meg van nagyobbítva s állandóan saját műhelyemben készült elismert legjobb minőségű cipők kaphatók jutányos árért. Megrendelések és javítások pontosan elkészülnek.

További szives pártfogást kér:

GARA MIKLÓS.

Lengyel Gyula,

műlakatos,
épület és vasszerkezetű műhelye

ARAD,

Deák Ferencz-utca 38.

Tanulók felvétetnek. 3844

Veszek

vagy más tárgyakra átcserelek: zálogérméket, tőrt aranyat és ezüstöt, gyémántot és briliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

éras és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minerva-paleta
Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-
raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Figyelem a címre!

Nem összetéveszteni!!

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződhet, hogy nálam csakis a **legjobb gyártmányú gépek** kaphatók feltűnő olcsó árakban, esetleg kedvező részletfizetés mellett is. Javítások legszakszerűbben, jutányosan elkészítetnek. — Mérlegjavításokat állami hitelesítéssel vállalom. Sírácokat olcsón készítek. — Szives pártfogást kérek

Hammer Zsigmond

lakatos, műszerész és mérlegkészítő
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.
Telefon 370. 1923

**Hóditó körútra
indul az új
kőbányai sörfözde**

**FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T.
KÖBÁNYÁN**

Főraktáros: Kaufmann Lajos és Társa
Arad, Boros Beni-tér 21. szám. 334

Ajánlunk

közvetlen a bányából, vagy telepünkről egész waggonrakományokban, valamint tetszés szerinti mennyiségben

Cséplésre és gőzsántásra

Elsőrendű magyar és porosz

darabos kőszentet

legolcsóbb árakon.

Kitűnő tisztelettel:

Kneffel Károly és Fia

Szőcs és Kocsz nagykereskedése
ARADON. 4143
Városi és megyei Telefon 139. szám.

A szépségápolás titka a használandó
szépség szerkesztés helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

**Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.**

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona

Szines arcpórok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatása.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elnevezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely a bőrtakát (mitesser) van hivatva gyorsan és sikeresen elmulasztani.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsíros, fényes, izzadó arc bőrű egyéneknek, de használhatja bárki is estély, séta stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, amelyet a **HELACIT** azon percben előidézik. Az arc olyan lesz, mintha valami lehető finomságu harmattal (a gyümölcs hamvához hasonló) volna bevonva.

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan- és vegyszert gyára Aradon.
Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárában. 1924

— Megölte az édesapját. *Bécsből* jelentik: *Hrabek Ottó* mészárosnane ma délben agyonszurta édesapját, *Hrabek Lajos* ötvenhét éves postaaltisztet. A fiut e hó kilencedikén mestere elbocsátotta szolgálatából, s az inas, félve az otthon rá várakozó büntetéstől, nem mert hazamenni, mert éjszakáit a szabadban töltve, a fővárosban csavargott. A fiu előadása szerint a gyilkosság úgy történt, hogy mikor ma délben egy park padján ült, hirtelen valaki hátulról kétszer fejbevágta. Eltaszította magától támadóját, s hogy elriassza, elővette zsebében lévő éles mészáros kését és beleszurt támadója testébe. Az inas esküdjzik, hogy nem tudta, hogy az apját öli meg. A postaaltiszt kapott sebébe belehalt.

— Merénylő helyett kém. *Szabadkáról* jelentik: Jelentették, hogy a Belgrádból Budapestre haladó személyvonaton letartóztattak egy utast, aki rendkívül hasonlít Kirilovhoz, a debreceni bombamerénylő egyik tetteséhez. Az illető *Konla István* pilseni magánzóznak mondotta magát, minthogy azonban börtöndjében sok gyanús dolgot találtak, feltartóztatták utjában. A rendőrség a legnagyobb titkolózások között nyomoz ebben az ügyben, egyetlen szó információt ki nem adott. Az egyik kiszivárgott hír szerint az állítólagos *Konla szerb* kém, akinél több ezer koronát találtak. Olyan hír is van róla, hogy a nagy összeget Belgrádban sikkasztotta és most szökésben volt. *Pertich Ernő* rendőrkapitány ebben az ügyben a nyomozás folytatása céljából vidékre utazott.

— Szocialisták és royalisták revolverharca. *Parisból* jelentik: A *Le Journal* jelenti Liesszabonból: *Almeida* miniszterelnök tegnap Opertóban időzött és jelenléte heves összetűzésre adott alkalmat a szocialisták és királypártiak között. A felfegyverkezett tömeg a pályaudvar közelében megrohanta a miniszterelnök automobilját és heves verekedés támadt a két párt hívei között, miközben revolverlövés is elhangzott. A szocialisták megtámadták az ellenpárt lapjának szerkesztőségét és mindent össze-vissza romboltak. A háboruságnak a rendőrség közbelépése vetett véget. Számos letartóztatás történt.

— Felismert hulla. Megirtuk, hogy a napokban *Miklakán* a *Marosba* ölte magát *Kis Sándor* cipészsegéd a kedvesével együtt, akiről csak annyit tudtak, hogy *Margitnak* hívják. Ma délelőtt a két holttestet *Zsigmondháza*n kifogták. A kezük zsinaggal össze volt kötve s így a vízben is együtt maradtak. A leányról megállapították, hogy *Puczovecz Margit* eselédleány.

— Öngyilkos postakezelő. *Pécscről* jelentik: *Steffler Mária*, pécsi posta- és távirdekezelő az elmúlt éjszaka *Ráth* utcai lakásán felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. Az öngyilkosságról értesítették a rendőrséget, amely azonban már csak a bekövetkezett halált konstataálta. Az életunt hátrahagyott levélben azt írja, hogy tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— Lefoglalt szerb szoboralap. *Karlócából* jelentik: A rendőrség ma lefoglalta *Krasojevics dr.*, a radikális párt elnökének lakásán azt a takarékkönyvet, amelybe a két évvel ezelőtt elhunyt *Miletics dr.* híres pártvezér emlékére felállítandó szobor javára beérkezett adományokat gyűjtötték. A takarékkönyv tizenhét ezer koronáról volt kiállítva. *Krasojevics* táviratilag kérte *Skerlecz báró* horvát bánt, hogy a rendőrség intézkedését helyezze hatályon kívül és ugyancsak sürgönyileg kérte a horvát országgyűlés elnökének védelmét is.

— Hivatalvesztésre ítélt halott. *Buda-pestről* jelentik: Két évvel ezelőtt a *Ferenc József-hídról* beugrott a *Dunába* *Sebestyén Andor* székesfővárosi kezelőtiszt. Holttestét pár napra rá ki is fogták. Ez alatt fegyelmi eljárás indult meg *Sebestyén* ellen, még pedig azért, mert, többrendbeli szabálytalanságot követett el. A hivatalos lap mai száma már közli is a fegyelmi ítéletet, amely szerint a székesfőváros hivatalvesztésre ítélte és az okozott kár megtérítésére kötelezi az öngyilkos kezelőtisztet.

— Az adókiivetés utolsó napja. *Árad város területén* működő adókiivető-bizottság július hó 17-én, a pénzügyi palota *Andrássy-uti* oldalán levő hivatalos helyiségben a következő foglalkozások utáni adókat fogja tárgyalni a 2838 kivetési tételtől a 2882 kivetési tételig és a 2246 kivetési tételt. Zárügyek. Zsákköcsönző. Zeneész. Zenetanár. Zsibárus. Zongorakereskedő. Zöldsegkereskedő. Neuman testvérek.

— Megkorbácsolt államtitkár. *Londonból* jelentik: *Mikor Mac Kinnon Wood*, a skót ügyek államtitkára ma délelőtt elhagyta lakását, két szófraszett megtámadta és megkorbácsolta. A harcias asszonyokat letartóztatták.

— Gyászemlékünnepély. *Hirschmann Rozália* elhatározási évfordulóján, július hó 16-án esütörtökön este 7 órakor a zsinagógában gyászemlékünnepélyt tartunk, amelyre hitközségünk t. tagjait ezennel meghívjuk. Az izr. hitközség előjárósága.

— Női holttest a Marosban. Ma délután két órakor jelentették a rendőrségnek, hogy az ingyen fürdő körül egy női hullát fogtak ki a Marosból. A rendőrségről *Ssitágyi Sándor* inspekciós rendőrtiszt és *Prohászka László dr.* orvos nyomban a helyszínre mentek, ahol megállapították, hogy a holttest egy urinő, urias ültözék volt rajta és testének ápoltsága is arra vallott, hogy urinő. Jobbkarján ezüstlánccon kis amulett lógott ezzel a felirással: 1911. V.-15 — 1912. V 1. A holttest orvosi megállapítás szerint körülbelül két napja lehetett a vízben.

— Letartóztatott kémek. *Sábnikókból* jelentik: A legutóbbi kémkedési ügygel kapcsolatosan ma ismét négy embert tartóztattak le. A vizsgálat számai *Almisa* helységig nyulnak, ahol két olasz hivatalnokot szintén le kellett tartóztatni.

— Villámcsapás a municióba. *Berlinből* jelentik: A 3 ik testőr-tüzérezred *Döbelitz* melletti lögyakorlatán nagy szerencsétlenség történt. A tüzekek már előkészítették az elszállítandó löport, mikor a villám belécsapott a löporkészletbe, felrobbantotta és hat közlegényt életveszedelemesen megsebesített. A megsebesült tüzekeket a közeli helyőrségi kórházba szállították.

— Rendkívüli leszállított árban kaphatók gyermekkoosik a legelegánsabb kivitelben ülőszékek, összecsuksukható gyermekkoosik, függő és nyugággyak, utazási cikkek, női táskák nagy választékban *Hegedüs Gyula* cégnél. 4102

— Neptun strand-fürdő, modern berendezés, nap- és lég fürdők. *Uzoda* uraknak és hölgyeknek. Nyitva szeptember végéig. 3571

— Fejfájás elmulasztására legjobb egy eredeti *Kárpáti-féle* fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerésztárában *Árad, Boros Beni-tér.* 14

— *Girárdi kalapok és tennisz ingek* 3 korona 50 fillértől s más nyári uri divat újdonságok, nagy választékban, rendkívüli olcsó árban „*Chio*” uri divat üzletben, *Árad, Andrássy-tér 15.* 4101

— *Harminc* százalékkal olcsóbb lett a gyermekkoosik a *Fischer Nagy Áruház Gyári-*raktárában *Áradon, Szabadság-tér 12. szám* alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

— Kiváló szép formájú tenniszcipők urak és hölgyek részére. *Angol* vászon sétacipők és a világhírű *Chasalla Kneip-sandalok* már megérkeztek *Weinberger Janos* kizárólagos cipő-raktárába. 2271

— *Előnyös* bérllet *Krausz Paulin* kölcsonkönyvtárában. *Színház-épület.* 287

— *Ügyvédi irodák b. figyelmébe.* A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900-1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az „*Árad*” nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— *Vidékiek* bármily megbízással a *Mes-senger-Boy* vállalatához bizalommal fordulhatnak. *Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816.*

TARKASÁGOK

(*A tengeri betegség.*) Egy aradi ur *Velencébe* készült a napokban. A fiumei vonatból este 9 órakor azonnal beszállott a *velencei hajóra*, amely a kikötőben várta az utasokat. Az aradi ur szörnyen félt, mert hullámos volt a tenger és különben is azonnal meg szokta kapni a tengeri betegséget. Egy edzett tengeri ur azt tanácsolta, hogy azonnal vonuljon a kabinjába és ágyban várja be a félelmetes betegséget. A *velencei utas* szót fogadott. Befeküdt a fuleddt levegőjű kabinba és azonnal mély álomba merült. Világos reggel volt, amikor fölébredt. Nagy fájdalmakat és élénk gyomorgöröcsöket érzett.

— Na itt a tengeri betegség, — gondolta — de hála istennek legalább már bizonyosan közel vagyunk *Velencéhez.*

Kíváncsian érdeklődött, hogy mikor kötnek ki *Velencében*? A reggelit hozó *hajópincér* megadta a választ:

— Kérem még most is *Fiumében* vagyunk, mert az este a nagy vihar miatt nem indították el a hajónkat.

(*Alapos diagnózis.*) Valamelyik *gardog* aradi kereskedő felesége a fővárosban megvizsgáltatta magát egy híres professzorral. A tarár kezdődő véredény elmeszesedést konstataálta nála s azt ajánlotta, hogy tiszta levegőjű fürdőhelyre menjen, de szén-savas vizet a világért se használjon, mert az még súlyosbitja a bajt.

Itthon a férjével elhatározták, hogy a *Tátra* egyik legszebb pontjára, *Feketehegyre* mennek. A prospektus ugyan azt mondja, hogy ott szén-savas viz is van, de az nem baj, mert *hiszen* ónagysága nem fogja azt használni. Táviratilag jelentették ezt a híres *belgyógyásznak*, aki az urinónél a véredényelmeszesedést konstataálta. Megkérdezték tőle, hogy megfelelő lesz-e *Feketehegy?*

A tanár sürgönyválasza ez volt:

Pompás hely. Nagyon megfelel annál is inkább, mert az óttani szén-savas fürdők ónagysága betegségére pompás hatással lesznek.

A nyári idény alkalmával.

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lak-címüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözéskor a portóküldőbérlet szíves megtérítését kérjük.

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platinából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalkítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönbön Amerikában a leghírnevesebb fogspeciálstáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkelesebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfeleljenek.
JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.
 TELEFON: 10-11. SZÁM. / 1025

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Franciaország arany vásárlása. Budapestről jelentik: Az osztrák magyar bank újabb megint ötmillió aranyat utalt át a francia nemzeti banknak. Néhány nap előtt ugyancsak ötmillió arany frank ment ki Párisba, ami a mostani viszonyok közt mindenesetre feltűnő jelenség. Igaz, hogy az Osztrák-Magyar Bank utóbbi időben szaporította aranykészleteit, ennek ellenére azonban feltűnő esemény ez a készleges arany kiszállítás, amikor a francia jegybank orosz megbízásra Amerikából rengeteg aranyat vásárolt össze.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Árjegyzék

Budapest, július 15

Készárú.

Amerika háromnegyeddél olcsóbb. Kínálat, kereslet mérsékelt. 10 ezer mm. változatosan.

Határidő.

	Déli vásárt	3 órai vásárt
Buza 1914. októberre	12 92—12 93	12 93—12 94
Buza 1915. áprilisra	13 08	13 04 13 08—13 04
Rozs 1914. októberre	9 35—9 36	9 37 9 38
Tengeri 1914. júliusra	7 27—7 28	7 25 7 29
Tengeri 1915. májusra	7 09—7 10	7 08—7 09
Zab 1914. októberre	7 10—7 11	7 14—7 15

Arak 50 kilónként számjva.

Budapesti értéktőzsde (július 15)

Osztrák hitel	—	—	—	—	552 50
Magyar hitel	—	—	—	—	740.—
1% koronajáradék	—	—	—	—	78.35
Osztrák-magyar államvasút	—	—	—	—	725.—
Jelzálogbank	—	—	—	—	379.—
Lezámitolóbank	—	—	—	—	440 50
Hazai Bank	—	—	—	—	270.50
Magyar Bank	—	—	—	—	453 —
Kereskedelmi Bank	—	—	—	—	85 45
Kimamurányi	—	—	—	—	551 50
Salgótarjáni	—	—	—	—	645 —
Köszöti Vasút	—	—	—	—	541 —
Városi Villamos	—	—	—	—	293 25

Bécsi értéktőzsde (július 15)

Osztrák hitel	—	—	—	—	579 50
Magyar hitel	—	—	—	—	733 —
Osztrák-magyar államv.	—	—	—	—	643 —
Déli vasút	—	—	—	—	71 50

A Temesvári Lloydársulat terményesarnokának hivatalos árjegyzése. (Arak 100 kilogrammonként korona években.) 1914. júl. 15. Buza 75 kilogrammos 25.50—25.61, 78 kilogrammos 25.60—25.70, 77 kilogrammos 15.80—15.90, 78 kilogrammos 26.10—26.30. Rozs (prima) 18.20—18.40, (közép) 18.60—18.20, Árpa (sertőző) (takarmány) 13.20—13.50, Zab (prima) 13.00—13.30, (közép) 11.80—12.00, Tengeri régi (magyar) —, új 14.20—14.40, (román) régi 13.70—13.80, új 10.30—10.50 Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20—6.30, (rózsa) 7.00—7.10

Feladás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYÁRI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1914. július 16-án.

Vendrey Ferenc vendégfelléptével:

Ezüst pille.

Kékes bohózat 3 felvonásban. Arnold és Bachután i ta: Gábor Andor. Zenéjét szerette: Szalmay Albert. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Barta Vendrey F. Dr. Forgács Ocskay M.
 Bartáné Benkőné, Piperke bácsi Virág L.
 Lill, a leányuk Nógrády M. Czvillinger Győző A.

NYILTTÉR.*

9261

Csak még két napig

tart előadásokat

Aradon, az Óvár-téren levő

Könyv-cirkus.

MA, csütörtökön délután

4 órai kezdettel

nagy gyermek és

családi előadás,

melyen gyermekek és katonák félhelyárakat fizetnek.

Este 8 órakor

nagy díszelőadás

poló játékkal (küzdelem a lóért.)

Pénteken, teljesen új műsorral

nagy bucsuelőadás.

* Az eszen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Werner Sándor

a budapesti Szent-István hórház Röntgen-intézetének v. orvosa

Röntgen gyógyító- és vizsgáló-laboratoriuma

Kezelések: bőrbajoknál, idült eczema, bőrrák, bőrgümőkör, stb., méhbajoknál, fehérvérüség, a pajzsmirigy álképleteinél, rosszindulatú daganatoknál, stb.

Vizsgálatok: (átvilágítás és fotografozás) a tüdő, a szív, a gyomor és bél elváltozásainál. A csontok és ízületek elváltozásainak, a fogak kóros állapotainak röntgenozása stb. 3827

Arad, Szabadság-tér 2. sz., II. em.

Egy szálloda és vendéglő berendezés

teljesen új a szálloda 10 vendégszoba teljes berendezéséből áll, jutányos áron eladó.

Szóke János

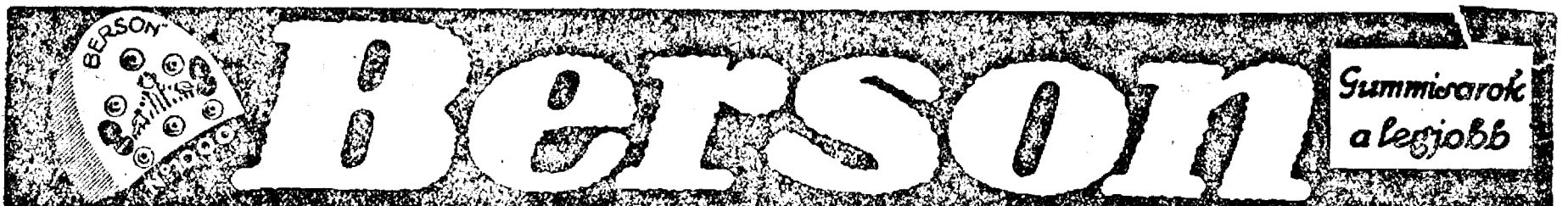
műbutorasztalosnál 4248

Wesselényi-utca 33.

Alágyujtásra való papir

kb. 50 kilós bálakban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

* A gyászruhás nő. (Richebourg híres regénye az Urániában.) A lány, érzelmes mese-szövegsnek egyik legszebb, legkiválóbb alkotása kerül ma bemutatóra a színházban. Richebourg-nak a kiváló francia írónak egyik legszebb regénye után készült a felvétel, mely regényben a lány szentimentalizmus a legnagyobb tökélyt éri el. A varessoni villa gyönyörű lakóját, a szép fiatal asszonyt a környék népe a gyászruhás nőnek nevezi, mert állandóan gyászruhát hord és mert nem tudnak róla semmit sem. Idejének és jövedelmének nagy részét a szegények gyámolítására szenteli a rejtelmes idegen nő, akit utjában hat éves kis fiacskája kísér el. Am, aki ismeri őt, tudja, mennyi szenvedésen, mennyi kínzáson ment keresztül e nő életében. Hogyan küzdött a sorssal, mely az élet legnagyobb szenvedéseit róta rá. 5

* A költő csillaga Napierkowszkával legközelebb az Urániában. 5

Albán-görög szövetség a fejedelem ellen.

— Valónát fenyegetik az epiróták. —

Távirati tudósítás.

Róma, július 15.

Az epirusziak gyors menetben a tengerpartra nyomulnak és utközben felégetik azt a néhány mohamedán falut, melyet eddig megkíméltek. Tepeleni város is lángokban áll. Bakaban az összes lakókat bezárták, nőket és gyermekeket lemészárolták. Az országot telve van menekülőkkel, akik Valóna felé igyekeznek. Sokan, akik a kimerültségtől nem tudnak tovább menni, saját gyermekeiket megölik.

A durazzói görög követ maga is elismeri, hogy az összes krétai gonosztevők most Epiruszban vannak.

Durazzóból jelentik: A városban nagy a lehangoltság Berat és Fieri eleste és a felkelők Valónába való bevonulása miatt, amelyet minden pillanatban várnak. Chillardi százados ezer önkéntessel még némi ellentállást tud ugyan kifejezni, de a város eleste elkerülhetetlennek látszik, Valónából számos család menekült, Durazzo sorsa miatt általános a bizonytalanság. Azt híresztelik, hogy a felkelők offenzívára készülnek a város ellen.

Mészárolnak a görögök.

Rómából jelentik: A Stephaniügynökség jelenti Valónából: Koricából érkezett menekülők előadása szerint az epiróták rettenetes vérfürdőt rendeztek, sorra gyújtogatták az albán falvakat. Valóna sorsa meg van pecsételve. A városnak erősítése nem lévén, feltétlenül a felkelők kezébe jut. Egy népgyűlés elhatározta, hogy táviratilag fordul az európai kormányokhoz, hogy érdeklődjenek Valóna sorsa iránt és küldjenek nemzetközi csapatokat.

Rómából jelentik: A durazzói polgármester és az albán nemzeti komité elnöke táviratot intéztek a Tribunához, amelyben megerősítik azt a hírt, hogy a rendes görög hadsereghez tartozó katonák epirótáknak öltözve átlépik a határt és résztvesznek a gyújtogatásban. Az epiróták már százezer albánt kényszerítettek lakhelyük elhagyására. Valóna és környéke szánalmas állapotban van s nagyhatalmak intervenciójára van szükség.

Valónából jelentik: Az ország belsejéből érkező hírek szerint egy szerb banda Taróvánál albán területre lépett, a helységet bevette és megkezdte a hadműveleteket Elbassán ellen. Az epiróták bandáinak szállítása görög katonai automobilon, görög zászlók alatt történik.

Esszad pasa alkuja az epirótákkal.

Athénből jelentik: A lapok közlik annak az egyezménynek szövegét, amely az albán felkelők és az epiróták között jött létre s a melyet július 12-ikén a Malit mellett egy hidon kötöttek meg. Esszad pasa megállapodást hozott létre, hogy tizenöt nap alatt képviselőket küldenek Szalonikibe, hogy közösen oldják meg az epiruszi kérdést. Az ideiglenes határt az osztrák-magyar vezérkari térkép alapján fogják megállapítani. A tárgyalások tartására az ellenségeskedést beszüntetik, az esetleges differenciák elintézésére külön bizottságot neveznek ki. A tárgyalások meggyorsulása esetén az ellenségeskedésnek újból való kitörése előtt negyven-nyolc órai fegyverszünetet kell elrendelni.

Olaszország közbelép?

Milanóból jelentik: A Corriere della Sera jelenti: Rómában illetékes körök el vannak határozva, hogy azonnal megfelelő intézkedéseket tesznek, mielőtt az epiróták Valónát elfoglalnák, vagy ilyen értelmű szándékuknak kifejezést adnának.

Milanóból jelentik: A szociálista Avanti című újság fentartja azt az értesülését, amely szerint a tartalékosok behívása az albán eseményekkel van összefüggésben. Olaszország — írja az említett lap — megtudta, hogy a monarchia Dalmáciában titokban nagyarányú katonai intézkedéseket foganatosított, ennél fogva az új katonai főnök Cadorna tábornok is szükségesnek vélte, hogy a részleges mozgósítást megkezdje, ami az abessziniai eseményekre való tekintettel is szükségesnek látszott.

Honvédek próbaháboruja Aradmegyében.

(Két dandár gyakorlatai Világos környékén. — Csanády altábornagy rendelkezései. — A honvédtüzérség első próbája.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 15.

Augusztus közepén kezdődnek meg úgy a közös hadsereg, mint a honvédség nyári nagygyakorlatai. Aradmegyének ugyan ezidén nem jut ki része nagyobb szabású próbaháborúból, mert a hetedik hadtest gyakorlatai nem esnek aradmegyei területre, azonban nagy érdeklődéssel várják azokat az összpontosító gyakorlatokat, amelyek csaknem egész Kelet-Magyarország honvédcapatait az aradi Hegyalja környékén vonultatják föl és amelyeken — ezuttal először — kipróbálásra kerül a honvédtüzérség is.

Csanády Frigyes altábornagy a nagyváradi honvéd hadosztály parancsnoka már teljesen kidolgozta az augusztusi nagygyakorlatok részletes tervezetét és az egyes csapatok felvonulási rendjét. A honvédségi gyakorlat csaknem teljesen és kizárólag Aradmegye területén folyik le és részt vesz benne két teljes honvédgyalogdandár törzse, egy honvédhuszárezred, a lugosi honvédtüzérség és a temesvári 20. számú táborigyűlés két ütege. A gyakorlatokat Csanády altábornagy személyesen fogja vezényelni.

Egy hónap múlva — augusztus 15. tájban — kezdődik meg az egyes honvédségi csapatok felvonulása, ami zászlóalj, majd ezredgyakorlatok alakjában történik. Augusztus 17-én már a debreceni és nagyváradi honvédgyalogság Pankota, Almászegres, Doroszlófalva, Dud, Dezsőháza tájékára érkezik és az említett községekben szállásolják el a tartalékosokkal hadilétszámra kiegészített honvédséget. A 39. hon-

védgyalogdandár törzse Pankotán ugyancsak augusztus 17-én alakul meg. — Borosbesbes és Körösbökény lakosságánál augusztus 17-én a szatmárnémeti, máramarosszigeti és nagykarolyi honvédséget szállásolják el, Repszegen, Áldófalván, Borzán a dési, besztercei, zilahi honvédek találják az ezredgyakorlatok végeztével szállást. Borosbesbesen augusztus 17-én a 40. honvédgyalogdandár törzse alakul meg.

Tizenhetedikén érkeznek meg a hadosztálygyakorlat színhelyére a többi résztvevő csapatok is: így Világosra Szabadkáról és Keeske métről a 4. honvédhuszárezred osztlályai vonulnak be, Galsán és Magyarádon a lugosi honvédtüzérség helyezkedik el, végül Körösbökénybe a temesvári 20. táborigyűlés két ütege érkezik meg. Egy napi pihenő után megkezdődik a hadosztály csapattestjeinek összevonása: a 39. dandár Pankota és Doroszlófalva között tömörül, a 40. honvéddandár pedig Apatele, Borza és Feltót közé vonul fel. Augusztus 21. és 22-én Feltót és Apatele között folyik le a két honvédgyalogdandár próbaháboruja, amelynek folytatásaként augusztus 24. és 25-én Világosnál egyesül a két dandár és a következő napon, augusztus 26-án a teljes 17 gyaloghadosztályban hadtestgyakorlatra vonulnak föl az Aradmegyében táborozó honvédek. A hetedik hadtest zárógyakorlatait augusztus 28. és 29-én tartják meg.

A gyakorlatban — mint már említettük — különös figyelemmel várják katonai körök a lugosi honvédtüzérség első szereplését. A honvédtüzérek augusztus 14-én nagyszabású lövésgyakorlatot tartanak a lugosi tüzérségi lötéren és erről a gyakorlatról forszírozott menetben vonulnak föl kijelölt csatlakozó helyükre: Galsára és Magyarádra, hogy a megkezdődő gyakorlatban támogassák a 39. honvéd dandár támadásait. A 40. honvéddandár tüzérségét a temesvári ágyúezred ütegei alkotják.

A nagyarányú honvédségi gyakorlatok idejére a polgári hatóságok is rendkívüli intézkedéseket tesznek. A 20. honvédgyaloghadosztály parancsnoksága már megkereste Aradmegye alispáni hivatalát, hogy a megjelölt községekben jó előre megtörténjenek a szükséges intézkedések. A hadosztályparancsnok különösen azt kéri, hogy a megjelölt községekben fellépő fertőző emberi vagy állati betegségekről értesítsék, a községekben fertőzött házakat, istállókat feltűnően jelöljék meg, hogy a katonaság elkerülhesse a veszélyes helyeket. Gondoskodást kérnek arról is, hogy élelmiszerek elegendő mennyiségben legyenek és azok árát ne verjék föl a falusiak, végül, hogy az ivásra alkalmas vizü kutakat feltűnően jelöljék meg. Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán már intézkedett, hogy a hadosztályparancsnokság kívánságai teljesüljenek.

TANÜGY.

(—) Pályázat tandíjmentességre. Az aradvárosi felső kereskedelmi iskolánál az 1914—1915-iki tanév kezdetével az aradi Kereskedelmi és Iparkamara által tett alapítvány értelmében egy tandíjmentes hely lévén betöltendő; felhivatnak mindazon kamara kerületbeli szegénysorsu kereskedők és iparosoknak szorgalmas, jó előmenetelű, kereskedelmi iskolai, vagy a kereskedelmi iskolába lépni kívánó fiai, kik e kedvezményt elnyerni óhajtják, hogy iskolai és vagyontalansági bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához augusztus hó 20-ikáig nyújtsák be.

HIREK.

Obstrukció a bolgár parlamentben,

(Viharos jelenetek.)

Távirati tudósítás.

Szófia, július 15.

Rendkívül zajos jelenetek játszódtak le a szobranje mai ülésén. A parlamentaris ellenzék a kölcsönjavaslatokat akarta megobstruálni s a javaslatoknak még a felolvasását is meg akarta akadályozni. A többség folyton szidalmazó megjegyzésekkel illette az ellenzékot, mire az ellenzéki képviselők sipokat és dobokat vettek elő, s a bolgár szobranjében most először megkezdődött a nálunk jól ismeretes parlamenti koncert. A paraszt pártiak nagy trombitákat fújtak s az óriási lármában az elnök felfüggesztette az ülést.

Az ülést újból megnyitva Radoslavov miniszterelnök a szószékre lép és beszélni kezd. Köréje sereglenek a gyorsírók, akiket az ellenzéki képviselők mindenáron meg akartak akadályozni, hogy jegyezhessek a miniszterelnök szavait. Az ülést a nagy lármában néhányszor félbe kellett szakítani. Közben az előadó is elfoglalta helyét, ahonnan az ellenzéki képviselők le akarták húzni, de kormánypárti képviselők és teremőrök a segítségére mentek.

A nagy lármában az elnök néhány szót mondott, majd felállt a többség és az elnök elhagyta helyét. Az ellenzék csak ekkor tudta meg, hogy az elnök 112 szavazattal elfogadottnak jelentette ki a kölcsönjavaslatokat.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Meleg idő várható, zivataros esőkkel, később lehűlés valószínű. — Sürgönyprognózis: Meleg, sok helyütt csapadék, zivatarok, később hűvösebb.

— Hartwig utóda. Pétervárról jelentik: Itteni diplomáciai körökben Hartwig utódjául Korostomeket, a jelenlegi teheráni követet emlegetik.

— Szerbia mozgósít? Szófiából jelentik: Itteni jól informált helyen tudni vélik, hogy Szerbia sürgősenuszak-Szerbiába rendelte a Macedóniában lévő divízióit.

— A főrendiház ülése. Budapestről jelentik: Mint a Bud. Tud. Jelenti, a főrendiház e hó huszadikán délelőtt tizenegy órakor ülést tart, napirenden a képviselőház által átküldött javaslatokkal.

— Aradi főfelügyelő találmánya. Zinner Béla Acsev. főfelügyelő most szabadalmaztatta biztonsági lefuvatószelep gőzkazánok, főleg mozdonykazánok számára című találmányát.

— A vezérkari főnök szabadsága. Bécsből jelenti a Magyar Távirati Iroda: Illetékes helyről szerzett értesülés szerint Hötzendorfi Conrad vezérkari főnök szabadságra megy és szabadságidejét, mint minden évben, úgy most is Tirolban fogja eltölteni.

— A szerb bojkott. Belgrádból jelentik: A Balkán című lap megkezdte azoknak a szerbeknek névsorát közölni, akik a bojkott mozgalom ellenére összeköttetésben állanak osztrák és magyar kereskedő cégekkel.

— Bolgár merénylők Sándor trónörökös ellen. Belgrádból jelentik: Az itteni rendőrség vasárnap két bolgár embert tartóztatott le, akiket azzal gyanúsítottak, hogy merényletet akartak elkövetni Sándor trónörökös ellen. Később letartóztattak egy harmadik bolgárt is, aki letartóztatásakor egy csomagot dobott el, amelyben két revolverpatron volt. Ez elmondta, hogy társai arra beszéltek rá, hogy köveszen el merényletet a trónörökös ellen. A két előbb letartóztatott bolgár vallomásából pedig az is kitűnik, hogy néhány komitácsi csakugyan merényletet tervezett az osztrák-magyar követség és Giessl báró ellen.

— Őrzik a bécsi szerb követséget. Bécsből jelenti: A szerb követség épülete a tüntetések óta állandó rendőri őrizet alatt van. A szembenlévő épületen egy rendőrfelügyelő vezetése alatt nagyszámú detektivesapat van őrségben, az épület előtt és a hozzávezető utcákon is őrszolgálatok cirkálnak. A szerb követ lakásához vezető utat és az épület környékét is megszállotta a rendőrség.

— Nincs aratási szabadság Boszniában. Bécsből jelenti: Tekintettel azon körülményre, hogy Bosznia-Hercegovinában statárium van, a hadvezetőség beszüntette a 15. és 16. hadtestek kerületén az aratási szabadságolásokat, egyúttal elrendelte, hogy a katonai gyakorlatok mindenkor a helyőrségek közelében tartassanak meg.

— Flottagyakorlat ötszáz hadihajóval. Londonból jelentik: Ma kezdődik az angol lottá próbamozgósítása. Még februárban felhívták a tartalékosokat, hogy júniusban önként jelentkezzenek tizenegy napi gyakorlatra. Tizenöt ezer ember jelentkezett s így az admirális abban a helyzetben van, hogy valamennyi hajóját elláthatja legénységgel. Négyezerhárom hajó teljes felszereléssel, élelemmel ellátva fogja a gyakorlatokat végezni, ilyen nagy flotta még eddig soha sem volt összpontosítva.

— Megakadályozott gyermekgyilkosság. Alsókubinból jelentik: Tegnap este Maxian József r. k. segédlelkész épen kijött a templomból, amikor észrevette, hogy egy ismeretlen ember beretvéval el akarja vágni egy 4-5 éves kisleány nyakát. Gyorsan odaugrott, az ismeretlen lefogta s ezzel megmentette a kisleány életét. A csendőrség előtt a férfi eladta, hogy szabómester, felesége elhagyta s elkeseredésben meg akarta ölni gyermekét. Chityil Guidó főszolgabíró nyomban megette a lépéseket, hogy a kisleányt egy gyermekmenhelyen helyezték el.

— Menekül Huerta. Newyorkból jelentik: Mexikóból jelentik, hogy Huerta családjával együtt elhagyta a fővárost. A volt elnök Veracruzba utazott, ahol egy Európába induló hajóra szállott. Huerta észrevétlenül, a városon kívül fekvő pályaudvarról hagyta el Mexikót.

— Különös lovagias ügy. Párisból jelentik: Az Autorité szerkesztőségében ma megjelent Stephan osztrák hírlapíró és megkérte, hogy ne támadják őt, mert neki nincs része a Franciaország elleni sajtókampányban. Ez az inkollegiális eljárás arra indította Aubertyt, a Neues Wiener Tageblatt levelezőjét, hogy rosszallását fejezze ki Stephan előtt, aki erre provokáltatta kollegáját. Mielőtt párbajra kerülne a sor, becsületbíráskodás fog foglalkozni a hírlapírók afféréjával.

— Betörőtanya az elhagyott kastélyban. Budapestről jelentik: Az utóbbi időben a Külső Kerepesi úton, Rákospalotán, Szentmihályon, a rendőrséghez és a csendőrséghez gyakran érkeztek jelentések betörésekről. A hatóságok azonban hiába kutattak ismételt betörők után, semmiféle nyomot sem találtak. Nagynehezen sikerült megállapítani, hogy a város tulajdonában levő fenyveserdő mögött, az ugynevezett Mária Terézia kastélyban tanyáznak a betörők. Annak idején Mária Terézia királynő gödöllői vadaskertje egészen idáig terjedt s az övé volt a kastély is, mely sok gazdát cserélve, most egy Rudas nevű dúsgazdag emberé, aki már nem tudott rajta tuladni, mert a kastély romokban hever. A betörők itt húzódtak meg s innen indultak kirándulásaikra. Vass Mihály csendőrszervező elhatározta, hogy véget vet a betörők garázdálkodásának. Ma este négy csendőrrel nekivágott az erdőnek s mikor a csendőrök az erdőbe értek, innen kezdve már csak félkörben hatoltak előre nehogy valamelyik bokorból a betörők rájuk törhessenek. Az előrehaladó csendőröket hirtelen sortűz fogadta s a lövések után két csendőr összeesett. A sortűzet a betörők adták s a csendőrök ezután nem mertek előrehatolni, mert félt volt, hogy újabb sortűzzel fogadják az elrejtőzött banditák. A lövések következtében Gergely József csendőrkáplár a mellén kapott életveszélyes sérüléseket, Jó Péter csendőrt pedig az arcán és a fején találta két golyó, de az ő sérülései könnyebb természetűek. A csendőrök hajnalig lesbe állottak az erdő szélén, reggel pedig erdőőrök segítségével átkutatták az erdőt és a régi kastélyt, de a betörőknek még nyomát sem találták. A nyomozást a rendőrség most Budapestre is kiterjesztette, mert valószínűnek látszik, hogy a betörők ide menekültek.

— Eötvös Károly kibékül a fiával. Budapestről jelentik: Hosszu évek óta beteg, visszavonultan él Eötvös Károly, a kiváló író és publicista, aki valamikor politikai és társadalmi életünk első sorában állott. Talán ép betegsége s kedélyének megviselt volta járult hozzá ahhoz, hogy az agg író egyetlen fiával, Eötvös Bálint dr. ral nem jó viszonyban élt, úgy, hogy évek során át nem is érintkeztek egymással. Eötvös Károlynál csak orvosai és cselédsége fordulhattak meg, sem barátai, sem családja nem juthatott a közelébe. Most azután ép a hozzátartozók kísérletet tettek arra, hogy a beteg író fiával kibékítsék. A puhatóldzás eredménnyel is járt s tegnap délután apa és fiu újra egyúttal karjaiba borultak. Eötvös Bálint most már mindennapos lesz atyja betegágyánál, ma is nála járt és így a szomorú családi viszály remélhetőleg befejezést nyert.

— Félelem a szöffrazettektől. Londonból jelentik: Az osztrák és magyar munkaadók szövetségének ittartózkodása alkalmával a British Museum látogatását a szövetség-tagjainak csak úgy engedték meg, miután a kirándulás vezetője kijelentette, hogy a társaságban lévő hölgyek nem szöffrazettek. A nemzeti képtár nem lehetett megtekinteni, mert a képtár a szöffrazettek legutóbbi képprombolása óta el van zárva. A királyi palota megtekintése előtt a hölgylátogatókat megmotozták, s csak azután engedték be őket a palotába.

— Elmarad a népfölkelő szemle. Arad város tanácsa közhírré teszi, hogy a népfölkelők időszerű szemléjét ezidén nem tartják meg. Az ajánlati lappal ellátott népfölkelők azonban mindennemű lakváltozást az illetékes népfölkelő parancsnokságnál esetről-esetre írásban kötelesek bejelenteni.

PRÓ HIRDETÉSEK

KÜLÖNFÉLE.

India fogosoppok

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Cseri Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratorijuma Aradon. Összes készítményünk kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában.

Hehs-féle

Vasaschinabor. Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomor-bántalmak, láz, általános gyengeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon, Batthyány-utca. 5180

Finom illatu

„Eau de Cologne“

(Kölni víz) 3673

1 literes üveg	K. 7.—
1/3	8.50
1/4	2.—
1/10	1.—
1/20	—,70

„Angyal“ Drogeria

Török Andor és Társa
Arad, Andrassy-tér 20.

Alapított 1850. Alapított 1850.

Krispin József

zongora üzlete
Arad, Deák Ferenc-utca 28. sz.

Házamban lévő bolthelyiségemben volt kölcsönkönyvtáramat bezúrtattam. A legjobb bel- és külföldi gyárakból való

zongorák

3033
200 koronától 3000 koronáig. Zongora javítások és hangolások úgy helyben mint vidékre a legjutányosabb díj mellett saját szakképzett segédem által eszközöltetnek.

M. kir. Állami Faiskola Mezőhegyesen.

80/1914—15.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. ministeriumnak 74700—1914. XI—1. számú rendelete értelmében van szerencsém a tisztelt érdekelt közönség b. tudomására adni, hogy gyümölcsfa oltványok iránt száz darabig egyszerű levélben forduljanak hozzám, akár teljes áron óhajtják azt, akár pedig igényjogosultságuk alapján kedvezményes áron való kiadást kérnek. Akiknek száz darabon felül kell oltvány, azok egy korona bélyeggel felszerelt, kellőképen igazolt s a földmiv. ministeriumhoz intézett kérvényeiket küldjék be hozzám.

A gyümölcsfa oltványok iránti megrendeléseknek és kérvényeknek **július hó 30-áig** nálam kell lenni; később nem fogadhatók el.

Gazdasági egyesületek, gazdakörök a folyamodó tagok névsorával együttesen feltüntetett fa mennyiség megjelölésével kérelmezhetik az oltványok kiadását.

Czapáry Bertalan
Mezőhegyes.

4255

Szőlősgazdák figyelmébe!

15 hektoliteres teljesen új

viztartály

jutányos áron eladó.

Ugyanott egy 7 métermázsas erős mérleg eladó.

Bővebbet

WEISZ JENŐ

épület és díszmű lakatosnál
Arad, Andrassy-tér 9. sz.

16261—1914.

Hirdetmény

Közli tisztelettel, hogy a m. kir. földművelésügyi minister urnak erdőesítési és csemete nevelési jutalmakra vonatkozó 16280—1914. sz. pályázati hirdetménye a városi levéltárban közszemlére ki van téve s az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Arad, 1914. július 6.

A városi tanács.

„PENSIO EXQUISITE“
VILLA IRENEA
VOLOSKA—ABBAZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegánsan berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel.
Elsőrangú konyha.

Ajánlati felhívás.

Aradvármegye köz-kórházának igazgatósága a köz-kórházi bizottság 17/914. számú meghatalmazása következtében írásbeli versenytárgyalást hirdet a köz-kórház részére szükséges 300 pár papucs és 300 kg. lőszőr szállításának szerződéses útján való biztosítása céljából.

A szállítás a szerződés megkötésével veszi kezdetét.

Az ajánlat szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban helyezendők el, amely boríték felírása „Ajánlat papucs szállítására“.

Az ajánlat közvetlenül, vagy posta útján Aradvármegye köz-kórházának igazgatóságánál nyújtandó be 1914. év augusztus hó 1-ig. Bónatpénz letétele nem kívántatik, de ajánlattevő a végleges döntésig kötelezettségben marad.

Szállító az 1907. évi III. tc. 13—14. és 42. § ai szerint köteles magyar származású anyagot szállítani, amennyiben az a magyar szent korona területén előállítva lesz.

A számlák a kórház igazgatóságánál nyújtandók be, azoknak ellenértékét az aradi kir. adóhivatal fizeti ki.

A szállítási feltételek és ajánlati minták a kórház irodájában díjmentesen pályázók rendelkezésére állanak.

Arad, 1914. július 11.

Dr. Zimmermann,
kórház igazgató főorvos.

4258

7297—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A mind gyakrabban megismétlődő szerencsétlenségek igazolják, hogy a szabad Marosban és az élővízcsatornában való fürdés életveszéllyel jár. A Maros medre, és az élővízcsatornának annak takarítása folytán fenéktalaja, helyenkinti mélysége folyton változik és ujonnan keletkező örvényel, áramsebessége nemcsak az uszói nem tudók, de a gyengébb uszók életére is a legnagyobb veszélyt képezi.

Mint hogy a Maros folyón létesített ingyenes fürdők mindenkinek rendelkezésére állanak és teljesen feleslegessé teszik az életveszéllyel járó szabadban való fürdözést, a közönség életbiztonsá-

gának megóvása érdekében a szabadban való fürdést az 1885. évi XXIII. t. cz. 25 §-a alapján Arad, szab. kir. város rendőrhatalóságának egész területén betiltom és figyelmeztetem a lakosságot hogy mindazok, akik e tilalom ellen vétnek, a hivatkozott törvény 185 §-a szerint fognak büntetettélni. Egyidejűleg felkérem a szülőket, gyámokat, gondnokokat, a tanonczot tartó iparosokat, kereskedőket, az elemi és középiskolák igazgatóit, hogy a felügyeletük alatt álló gyermekeket, tanulókat, a rendeletben foglalt tilalomról tanítsák ki és ügyeljenek, hogy az szigoruan betartassék.

Arad, 1914. évi július hó 7-én.

Green s. k.
főkapitány.

Menetrend.

Arad—Brád.

Arad	ind.	505	552	622	653	854	1158	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota		631										
Borossebes												
Honcztő		411				1247						
Brád	érk.	655		1138	218			741	911		707	1000

Brád—Arad.

Brád	ind.	403	730	936	137	430						
Honcztő		325	556		838	745						
Borossebes												
Pankota												
Ujszentanna		602		736	1010	715						
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	815	350	1184	624	748	845

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	ind.	643	943	1242	857	608	809
Kétegyháza	érk.	815	1111	224	541	747	952

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	ind.	405	538	750	1047	801	624
Ujszentanna	érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Menyházafürdő.

Borossebes	ind.	1018	csak ünnep- és vasárnap	1245	naponta	640
Menyházafürdő	érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Menyházafürdő—Borossebes.

Menyházafürdő	ind.	naponta	512	225	csak ünnep- és vasárnap	524
Borossebes	érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	330	VI/1—VIII/31-ig	630

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros-, a dült számok a személyvonatokat jelzik.

Ezen rovatban minden szá-
mori beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elír — vagy levélbélyegben. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor körönd. Levélbeli megkötésekkel (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, választélag cselekedik. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratos felhirdetésekkel jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hivatalos díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

AZ ARADI KÖZLÖNY

mindennap eljut szá-
mos városba, több fa-
luba és pusztára, tehát

SOK EMBERNEK KERÜL A KEZÉBE.

Minden embernek le-
het naponta vala-
mit eladásra kínálni,
vagy megvétele ke-
resni az Aradi Közlöny
apróhirdetéseivel révén
(pl. munkát, árut, szol-
gálatot, házat, birto-
kot, lakást stb. stb.)

AZ APRÓHIRDETÉSNEK MINDIG EREDMÉNYE VAN.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó
tudnivalók, ahol a hirdetés mel-
lett: „Bővebbet, vagy cím a ki-
adóban” áll, közelebbi adatok
olvashatók az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalának előcsarnokában
elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Kedden este

kávéházban megcsodált gyönyörű
felöltött babát kéri bámuloja, adjon
életjelt magáról „Kocsin hazafelé”
jeligére a kiadóhivatalba. 4259

OKTATÁS.

Isr. Flunternátus Aradon.

Chorin Áron-utca 1. sz. felvesz
polg. gimnáziumi és reáliskolai
nyilvános és magántanuló benla-
kókat a jövő tanévre. Visszama-
radottak esetleg 2 osztályt is vé-
gezhetnek. Prospektust készséggel
küld az igazgatóság. 3898

ELLÁTÁS.

Az iskolai idényre

1—2 iskolás fiu teljes ellátást
nyer. Karolina-utca 2. földszint, a
kapuval szemben.

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy
5 szobás lakás, mely áll 3 utcai
és 2 udvari szobából és a szüksé-
ges mellékhelyiségekből azonnal-
ra kiadó. Értekezhetni Petőfi-
utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél.
2005

Két 2 szobás

udvari lakás egyik előszobával
Tökölly-tér 4 szám alatt kiadó.
2829

Desső-utca 8. számú
új házban 2—2 szobás lakás kiadó.
4225

3—4 és 5 szobás lakások

ujjonnan festve minden hozzátar-
tozó kényelmes mellékhelyiséggel,
irodának is alkalmas, azonnalra
kiadó Hasszinger-utca 5. Ugyan-
ott több pince raktárnak kiadó.
5766

Azonnal kiadó

4 szoba előszoba és mellékhelyi-
ségekkel álló lakás Fábrián László-
utca 2. sz. Felvilágosítást nyújt:
Szilágyi és Társa cég Béla-tér 2.
4201

ALKALMAZÁST KERES.

Fiatal nő

háztartásvezetőnek jó családba ajánl-
kozik. Cím: Kalkó Istvánné Gyó-
rok, Magyar-u. 103. 4256

Jó bizonyítványokkal

rendelkező idősebb, jó erőben levő
egyen kulesár, portás, házmester,
esetleg éjjeliőr állást keres. Cím
Ketső Mihály Nagyzerind (Arad-
megye.) 4260

Kereskedelmi végzett

irodai gyakorlattal bíró fiatal em-
ber állást keres. Esetleg cséplésre
ellenőrnek is megy. Cím: M. I.
Wesselényi-u. 18. sz. 4261

ALKALMAZÁST NYER.

Korlátlan

Italmérésem részére keresek egy
itcést, (kimérőt) kaucióval. Bőveb-
bet a tulajdonos: Zuckermann Ist-
dornál, Medgyesegyházán. 4257

Intelligens

német kisasszony a délutáni órákra
két gyermek mellé felvétetik.
Weininger, gróf Apponyi-ut 8. sz.
4262

Kereskedelmi

tanfolyamot végzett könyvelői gya-
kornoknál azonnali alkalmazást
nyer Kugel Sándornál Brádon,
Hunyadm. 4265

Teljesen gyakorlott

dr. juris ügyvédjelöltet keres szept-
ember 1-re dr. Parecz Béla ügyvéd,
Aradon. 4183

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Vasajtó

nagy erős, 2 szárnyas, eladó. Kos-
suth-u. 54. 4268

Próbálja meg

a Palermó pörkölt kávé, amely-
nél jobb kávé nem létezik, íze,
aromája páratlan. Naponta friss
pörkölés! Dürer Gusztáv fűszer- és
kávénagykereskedés Aradon, a vá-
rosházzal szemben. 8577

Modern világos

hálószobák és ebédlő berendezé-
sek, nagy könyvszekrény és egyéb
butorok jutányos áron eladók,
Kápolna-utca 3. 4085

Legjobb fertőtlenítő szappan

a Szent Imre szappan, különösen
ajánlható oly egyéneknek, kik
idegenekkel érintkezésük folytán
fertőzéseknek vannak kitéve. A
Szent Imre szappan bactericid ha-
tását több vizsgálat igazolja, an-
tisepticus hatása felülmúlhatatlan.
Ára 70 fillér. Dr. Földes és Hehs
Arad. Kapható Földes K. és Hehs
V. gyógyszer-tárában. 1224

Szőrmék, ruhaneműek,

szőnyegek megóvására ajánlunk
molykeveréket 20 és 40 filléres
csomagokban, legfinomabb resub-
limált Naftalint, kiló 1 korona.
Terpentin olajat, kiló 2 korona.
Pachull levelet, kiló 3 korona.
Rovarport szorító dobozokban 20
fillér, bádóg dobozokban 30 és 60
fillér. Légyirtó szereket, légy fo-
gókat, Zacherlint, stb. Földes gyógy-
szertár Deák Ferenc-utca. Hehs
gyógyszertár Batthyány-utca. 1224

INGATLAN.

Eladó ház.

Szuszánfalván, melyben 20.000 ko-
ronát forgalmazó üzlet van. Ugyan-
ott 2 telek is eladó. Cím: Benja-
min Jakab Szuszánfalva. 4254

Nagy telek

Kossuth-utcában eladó. Cím a ki-
adóban. 4264

Akác-u. 6. szám

alatti földszintes ház előnyös fel-
tételűk mellett azonnal eladó.
Bővebbet Aradi Kereskedelmi Bank.
4182

Eladó

egy jól jövedelmező adómentes bér-
ház a Ferenc-tér szomszédságában,
elköltözés miatt, minden elfogad-
ható árban. Cím a kiadóban. 4058

KÜLÖNFÉLE.

200, esetleg

300 birkára feles helyet keresek
októberre. Kiss Antal seprős. 4168

Legjobb lugmentes

arc- és kézmosó a Hygea szappan
40 fillér, Lanolin szappan 50 fill.
Mindkét szappan tiszta növényi zsí-
radékokból készül, lugmentes, a
legfinyásabb arcu hölgyek és gyer-
mekek, csesemők mosására leg-
alkalmasabb. Legtartósabb, legfi-
nomabb és leghatásosabb fürdő-
szappan az Angol fürdőszappan,
óriási darab 70 fillér. Dr. Földes
és Hehs Arad. Földes gyógyszer-tár
Deák Ferenc-u., Hehs gyógyszer-
tára Batthyány-u. 1224

Kotárka, istálló

azonnal kiadó, Thököly Imre-utca
83. alatt. 4281

Mielőtt

3591-13

bárhol is beszerezné

ruha- és cipő- szükségletét

keresse fel okvetlen

Korányi

ruhaárúházát, a Bohus-palotában

Mi megmutatjuk ön-
nek, hogy kevés pén-
zért is lehet jól, ele-
gánsan ruházkodni.

Mindenki azt mondja már; hogy szeplők, májfoltok

és minden arctisztítánságok el-
tüntetésére legjobb az eredeti
Kárpáti-féleBenzoe tejeráma ára 1 korona.
Benzoe tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 4578

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertára
ARAD, BOROS BANI-TÉR.

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és
mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kénzó

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való
megvédésére.

Vizben oldható gyü- mölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre
gyümölcsfák gombabeteg-
ségei ellen — darabos
kén — rudkén — közön-
séges és asbest-kénlap —
rézmészpor — chlorbaryum
répaféreg ellen carbolpor
carbolsav — cresolium fer-
tőtlenítésre.Elismerő levelekkel szolgálha-
hatunk.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai ARAD.
Telefon 165. 4234